

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ

OBOR: DĚJINY VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

Fresková a štuková výzdoba zámku Doudleby nad Orlicí

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Tereza Vomočilová

Vedoucí práce: PhDr. Jana Zapletalová, Ph.D.

OLOMOUC 2015

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

Dolní Újezd, dne .....

Poděkování:

Mé poděkování patří především vedoucí této bakalářské práce

PhDr. Janě Zapletalové, Ph.D. za trpělivost, podnětné rady a připomínky při zpracování tématu.

Vřelé díky patří i Petru Dujkovi a Bronislavě Barvové za ochotu a vstřícnost nejen při fotografování zámeckých interiérů.

OBSAH

Úvod	5
1) Stav bádání	6
2) Historie zámku	8
3) Bubnové z Litic	10
4) Popis stavby	12
5) Nástěnné malby a štuková výzdoba	14
I) První místnost	14
a) Ústřední zrcadlo	
II) Druhá místnost	14
a) Vertumnus a Pomona	
III) Třetí místnost	15
a) Svatba Pélea a Thetis	
b-c) Doplnkové medailony	
IV) Čtvrtá místnost	20
a) Paridův soud	
b-c) Doplnkové medailony	
V) Pátá místnost	23
a – l) Emblémy	
VI) Šestá místnost	27
a) Bohyně Kybelé	
b-c) Doplnkové medailony	
VII) Sedmá místnost	31
a – l) Emblémy	
VIII) Osmá místnost – předkaplí	35
a) Alegorie církve	
b-c) Doplnkové medailony	
IX) Devátá místnost – kaple	38
X) Desátá místnost	41
a – l) Emblémy	
XI) Jedenáctá místnost	45

a) Průvod faunovské rodiny	
XII) Dvanáctá místnost	45
a) Askalafos a Proserpina	
b-c) Doplnkové medailony	
XIII) Třináctá místnost	49
a) Laomedón a Hésione	
b-c) Doplnkové medailony	
XIV) Čtrnáctá místnost	52
a) Hermés a Argos	
XV) Patnáctá místnost	53
a) Kadmos a dračí vojáci	
b-c) Doplnkové medailony	
XVI) Šestnáctá místnost	55
a) Shromáždění olympských bohů	
b-c) Doplnkové medailony	
Závěr	59
Prameny, literatura a internetové zdroje	61
Seznam obrazové přílohy	65
Obrazová příloha	72
Anotace	125

ÚVOD

Zámek Doudleby nad Orlicí se nachází ve stejnojmenné vesnici v Orlických horách. Je považován za hlavní dominantu obce. Potomci rodu Bubnů z Litic vlastní panství dodnes. Zámek se prozatím nedostal do povědomí širší veřejnosti. Stavba vyniká především bohatým renesančním sgrafitem v exteriéru a rozsáhlým souborem nástěnných maleb v interiéru.

Mým hlavním zájmem v doudlebském zámku jsou nástěnné malby v interiérech. Jde o rozsáhlý soubor maleb ve venkovském šlechtickém sídle, jež se objevuje v patnácti místnostech prvního patra. V důsledku restaurování maleb v druhé polovině 20. století byla narušena autenticita vyobrazení. Doposud se nepodařilo zjistit jméno tvůrce, či tvůrců, výjevů.

Cílem této práce je identifikace, interpretace a shrnutí všech nástěnných maleb. V rámci identifikace jde i o dohledání co největšího množství grafických předloh, které malbám předcházely. Dále si dávám za úkol popsat štukovou výzdobu, jež doplňuje nástěnné malby.

V úvodu práce pojednává o historii panství. Následující kapitola se zabývá šlechtickým rodem, který stavbu po celé generace vlastnil a dal jí z velké části dnešní podobu. V další kapitole se nachází popis jak interiéru, tak exteriéru zámku. *Stav bádání* rekapituluje publikace, které se zabývaly nástěnnými malbami převážně po roce 1960, kdy byly malby odkryty a restaurovány. Poté práce obsahuje samotný, již výše zmíněný, popis maleb. Do této kapitoly spadá též popis místností a štukové výzdoby, která spolu s nástěnnými malbami zdobí klenby pokojů.

1) Stav bádání

První zmínka o malbě v zámku v Doudlebech nad Orlicí se nachází z roku 1903, kdy Jan Nešpor sepisuje knihu *Průvodce po východních Čechách*. V publikaci se objevuje zmínka o jedné nástěnné malbě, jež se nacházela ve velkém sále. Pravděpodobně se jedná o vyobrazení Svatby Pélea a Thetis, které jako jediné nebylo na počátku 20. let zamalováno.

Rozsáhlejší bádání v oblasti nástěnných maleb v doudlebském zámku bylo prováděno až po roce 1960, kdy byly malby odkryty a zrestaurovány. Jako první, a po dlouhý čas jediná zahájila průzkum a dokumentaci Milada Lejsková-Matyášová.

Výraznější zpracování lze najít roku 1968 v časopise *Umění*, v němž vyšel článek Milady Lejskové-Matyášové *Barokní emblémy v zámku v Doudlebech nad Orlicí*. Pojednává především o odkrytí barokních emblémů, jejich umístění a popisu pár vybraných. Velice okrajově se v tomto článku zabývá i výčtem několika nástěnných maleb v dalších místnostech zámku.

Roku 1973 publikuje Milada Lejsková-Matyášová článek v časopise *Památková péče* na téma *K závěru restaurátorských prací v interiérech doudlebského zámku*.

V témže roce vychází první kniha zabývající se historií a rekonstrukcí jak celého zámku, tak i zámeckých prostor a hospodářských budov. Autory knihy *Státní zámek Doudleby nad Orlicí* jsou Aleš Vošahlík a Milada Lejsková-Matyášová. V knize se objevuje nejen podrobná historie a popis zámku, ale především seznam doposud rozpoznáných vyobrazení.

Detailnější zpracování, avšak pouze jedné malby, se objevuje v časopise *Umění* roku 1975 v článku *Odezva slavnosti na vídeňském dvoře Leopolda I. v nástropní výzdobě zámku v Doudlebech nad Orlicí* od Milady Lejskové-Matyášové. V textu se věnuje vyobrazení Svatby Pélea a Thetis. Zabývá se dopadem vlády Leopolda I. na českou šlechtu. V následující části popisuje výjev a vykládá tezi o podobnosti vyobrazení Dia s podobou Leopolda I. Dokládá grafickou předlohu k vyobrazení, jež pochází z dekorace k opeře *Il pomo d'oro*.

V tomto roce vydává také publikaci o pár listech Aleš Vošahlík. Kniha nazvaná *Doudleby* však rekapituluje již zmíněné poznatky, jež jsou publikovány v knize, kterou tento autor vydal spolu s Miladou Lejskovou-Matyášovou.

Roku 1977 vychází kniha *Umělecké památky Čech*, na které se s kolektivem autorů podílel Emanuel Poche. Jedná se o první publikaci, která vyvrací některé již dříve určené identifikace maleb. Tyto argumenty však nemají žádný doložený podklad.

V následujících letech vychází všeobecné encyklopedie hradů a zámků, v nichž se pod heslem Doudleby nad Orlicí uvádí několikrát opakované poznatky Milady Lejskové-Matyášové.

Zásadní publikace se objevuje až v roce 2009, kdy vychází kniha Radky Miltové *Mezi zalíbením a zavržením: recepce Ovidiových Metamorfóz v barokním umění v Čechách a na Moravě*. V publikaci je zmíněno velké množství nástěnných maleb z doudlebského zámku, které však v některých případech vyvrací identifikaci Milady Lejskové-Matyášové. Ke všem zmíněným nástěnným malbám autorka dokládá grafické předlohy a možné analogie.

2) Historie

Ve středověku patrně na místě dnešního zámku stávala tvrz s hospodářským dvorem.¹ Od 13. až do 16. století tvořila jedna část Doudleb samostatné panství a druhá část patřila k Potštejnu. K roku 1259 se v písemných pramenech uvádí Oldřich z Doudleb jako nejstarší držitel samostatného doudlebského panství. Jan z Doudleb se připomíná roku 1393 a Urban z Doudleb roku 1398.² Místní názvy „Na baště“, „ Na kostele“ naznačují výskyt i jiných zemanských tvrzí, jakými byly i tvrz Hřiště nebo Fábrov.³

Doudlebské panství patřící k Potštejnu mění během 14. a 15. století mnohokrát majitele. Kromě královských majitelů Karla IV., Václava IV. a Jiřího z Poděbrad vlastnil toto panství rod Pernštejnů, a to až do poloviny 16. století.⁴

Roku 1545 koupil tvrz Doudleby Václav Okrouhlický z Kněnic, který roku 1558 rozšířil své panství o hrad Litice a roku 1559 o druhou část Doudleb.⁵ Od této doby patřily Litice a Doudleby pod jedno panství až do roku 1809. Po smrti Václava Okrouhlického koupil roku 1562 doudlebské panství Mikoláš Starší z Bubna, který od té doby používal přídomku „z Litic“.⁶ V letech 1585 až 1590 byl na místě doudlebské tvrze vystavěn renesanční zámeček se sgrafitovou výzdobou, jehož stavebníkem se stal právě Mikoláš Starší z Bubna.⁷ Původně sloužil zámek jako letní sídlo, avšak později se využíval jako lovecký zámek.

V letech 1668 až 1690, za působení Františka Adama Bubna z Litic, došlo k přestavbě, a to v barokním slohu.⁸ Proběhla přístavba raně barokní věžičky, štítu na hlavním průčelí a portálu. Největší změnou na fasádě bylo zabílení sgrafit. Nejvýraznější změna proběhla v interiérech, které byly vyzdobeny štukovými dekoracemi spolu s barokními nástěnnými malbami. Mimo barokní

---

¹ Vošahlík 1975, s. 1.

² Hrubý 1990, s. 98.

³ Vošahlík – Lejsková-Matyášová 1973, s. 1.

⁴ Viz. pozn. 3.

⁵ Viz. pozn. 2.

⁶ Vošahlík 1975, s. 2.

⁷ Poche 1977, s. 318.

⁸ Vošahlík 1975, s. 2.

přestavby zámku proběhla i výstavba hospodářských budov. Největšího rozkvětu dosáhlo doudebské panství během 18. století.⁹

V roce 1809 přesídlili Bubnové natrvalo na zámek v Doudlebech.¹⁰ V průběhu 19. a na začátku 20. století byly prováděny v zámeckém areálu úpravy, které setřely barokní vzhled zámku. V této době došlo k zamalování nástěnných maleb v patře zámku, neboť pohanské motivy se zdály být nekřesťanské a morálně závadné.¹¹ V roce 1946 byl zámek opuštěn posledním majitelem a začal velmi chátrat. Za komunismu se na zámek vypsala demoliční výměř, avšak díky zatékání se odkryly zamalované nástěnné malby. V letech 1958 až 1960 byly postupně odkryty a restaurovány barokní malby a v následujícím období byl objekt obnoven, a to včetně sgrafit.¹² Dnes je zámek ve vlastnictví paní Eleonory Dujkové, rozené hraběnky z Bubna a Litic. S výjimkou let 1946 – 1993 vlastní zámek rod Bubnů z Litic nepřetržitě.

---

⁹ Vošahlík 1975, s. 3.

¹⁰ Vošahlík 1975, s. 5.

¹¹ Vošahlík – Lejsková-Matyášová 1973, s. 2.

¹² Šimek 1989, s. 4.

3) Bubnové z Litic

Jde o vladyckou rodinu z hradu Buben u Plzně, jež se dělí na dvě větve rodu, a to na Valrichy z Bubna a Bubny z Litic. Poslední zmínka ve spojitosti předků rodu Bubnů z Litic s tímto hradem se objevuje roku 1350.¹³ Strach starší z Bubna přesídlil do východních Čech, kde jeho vnuk Mikuláš z Bubna vybuodoval zámky v Žamberku a v Doudlebech. Druhý název rodu se vztahuje k hradu Litice, jež se nachází západně od Žamberka a který roku 1562 zakoupil právě Mikuláš z Bubna. Koupí hradu Litice vzniklo poměrně rozsáhlé panství a rod začal používat přídomek „z Litic“.

Větev Bubnů z Litic poznamenalo Stavovské povstání v letech 1618 až 1620. Jan starší Varlich z Bubna přišel o část svých majetků a další člen rodu Jan mladší Valrich z Bubna, který se jako generál stavovských vojsk účastnil bitvy na Bílé hoře, musel uprchnout s králem Fridrichem Falckým do exilu. Synové Mikuláše Bubna z Litic, Jindřich Jan a Kunata Jaroslav, zachovali věrnost Habsburkům, a proto byli v roce 1629 povýšeni do panského stavu a v roce 1644 obdrželi pro sebe a pro své potomky hraběcí titul.¹⁴ Hraběcím titulem byl definitivně oddělen rod Valrichů z Bubna od Bubnů z Litic.

Rodový erb je rozpolcen na dvě části. V jedné se objevuje podlouhlý červený buben na zlatém pozadí, zatímco v druhé se vyskytuje lví hlava usazená ve zlaté korunce na modrém pozadí. V horní části se nachází turnajská přilba se zlatou korunkou, v níž je posazen červený buben se třemi pštosími péry. Podlouhlý červený buben v erbu odkazuje na hrad Buben, odkud rod pocházel. Oproti tomu pole s lví hlavou bylo do erbu přidáno až po povýšení do hraběcího stavu. Lví hlava v modrém poli odkazuje na Heřmana z Bubna, který se proslavil ve válce s Turky, z níž si měl přivést lva.

Mezi významné členy rodu bezesporu patří nejen hrabě Ferdinand Antonín, jenž se proslavil v napoleonských válkách, ale i Mikuláš z Bubna – Litic, který

---

¹³ Hadala 1992, s. 27.

¹⁴ Viz. pozn. 13.

působil jako protektorátní ministr zemědělství ve vládě Aloise Eliáše. Později se zasloužil o osvobození několika politických vězňů.¹⁵

---

¹⁵ Hadala 1992, s. 28.

4) Popis stavby

Exteriér

Jde o drobnou jednopatrovou stavbu na čtvercovém půdorysu s věžovými rizality na severní a jižní straně. Avšak rizality jsou na rozdíl od hlavní zámecké budovy dvoupatrové. Čtyřkřídlá stavba má čtvercové nádvoří. V přízemí se nachází arkádový ochoz zaklanutý křížovou klenbou se sedmi toskánskými sloupy na každé straně. V severním rizalitu se objevuje průjezd spolu se vstupním renesančním portálem a barokním štítem. Z vnitřního dvora vedou v severním a východním křídle schodiště do patra. V patře nad arkádami obklopuje nádvoří zděná pavlač, z níž se vchází do jednotlivých místností. Budova má vysokou šindelovou střechu s barokními vikýři a věžičkou v hlavním průčelí. Vnější i vnitřní průčelí pokrývá sgrafitová výzdoba. Sgrafita tvoří sled kružnic, vnitřních čtverců a diagonál. Jedná se o takzvané kobercové sgrafito.¹⁶ Jednotlivé lunetové římsy tvoří výzdoba převážně z rostlinných motivů, ale objevují se zde i figurální a zvířecí náměty.¹⁷ Za autora sgrafit lze považovat Vlacha Gozzima, jehož jméno se uvádí v nápisu na nádvoří. V této době je doložena jeho práce na sgrafitech zámečku v nedalekém Kostelci nad Orlicí.¹⁸

Interiér

V přízemí se objevují dva typy místností - velké rohové sály, které měly dřevěné trámové stropy, a menší prostory zaklenuty valenou klenbou. Tyto místnosti sloužily pro hospodářské účely.¹⁹ Sály prvního patra se užívaly jako obytné a reprezentační místnosti. Rozvržení těchto pokojů v patře odpovídá půdorysu přízemí - velké reprezentační sály v nárožích, mezi kterými se nachází řada menších místností. První patro zámku skýtá celkem šestnáct sálů, jež jsou převážně zaklenuty zrcadlovými klenbami, ale také valenými klenbami s lunetovými výsečemi. V jižním zámeckém rizalitu se vyskytuje kaple s klenbou

---

¹⁶ Poche 1977, s. 318.

¹⁷ Šimek 1989, s. 98.

¹⁸ Vošahlík – Lejsková-Matyášová 1973, s. 4.

¹⁹ Vošahlík 1975, s. 3.

křížovou. Stropy sálů tvoří výzdoba provedená ve štuku vyčleňující hlavní zrcadlo tvaru obdélného, polygonálního, kruhového či oválného a soustavu menších doplňkových medailonů. Tyto plochy vyplňují nástěnné malby, z nichž z hlediska námětového převládají mytologické výjevy. Dále se však objevuje i náboženská tematika a náměty emblematické.

5) Nástěnné malby a štuková výzdoba

I) První místnost

Nachází se v severním křídle v prostoru vstupního rizalitu vedle severního schodiště. Jedná se o velkou obdélnou místnost se třemi okny, jedno vede na severní stranu, jedno na západní a jedno na východní stranu. Pokoj má zrcadlovou klenbu. V jejím středu se nachází dvě zrcadla obdélného tvaru s půlkruhovými výběžky na kratších stranách. Zrcadla jsou tvořena odstupňovaným štukovým rámem. V tomto pokoji se na stropě nenachází žádný štukový dekor.

a)1 Malba neznámého námětu

Pole zrcadla je zabíleno. Doposud nebyly provedeny žádné průzkumy, které by upřesnily, jestli se zde malba nacházela a zda se pod přemalbou dochovala.

a)2 Malba neznámého námětu

Toto pole bylo také zabíleno. Není zřejmé, zda se zde malba nacházela a jestli se dochovala pod přemalbou.

II.) Druhá místnost

Menší obdélný pokoj východním směrem od vstupního schodiště je druhou místností severního křídla. Sál má zrcadlovou klenbu a osvětluje ho jedno okno na severní straně. Ve středu klenby se nachází obdélné pole tvořené perlovcem a odstupňovaným štukovým rámem. Zbytek klenby pokrývá štukový dekor. Rostlinné spirály dekoru zdobí osm polí, oddělených perlovcem. Plochu klenebního zrcadla vyplňuje nástěnná malba, která se objevuje v obdélném poli s půlkruhovými výběžky na kratších stranách.

a) Vertumnus a Pomona

Výjev zachycuje zahradu, která je obehnána z jedné strany zdí a ze strany druhé stromy. Vpředu uprostřed sedí bohyně sadů a ovoce Pomona, jenž je zahalená do žlutých šatů. U nohou jí klečí stařena, do jejíž podoby se proměnil Vertumnus. Stará žena oděná v červený šat má na ramenou a na hlavě bílý šátek, levá ruka jí spočívá na Pomonině kolenu a pravou pozdvihuje v gestikulaci. Kolem ústřední dvojice se na zemi nachází ovoce různého druhu. V pozadí v pravé části se nalézá u vchodu do zahrady postava v šedém oděvu a červeném plášti.²⁰

K malbě se objevuje i příslušný grafický list, který se nachází v bruselském vydání ilustrovaných Ovidiových *Metamorfóz* z roku 1677.²¹ Právě z tohoto listu byla přebrána kompozice pro výjev Vertumna a Pomony v této místnosti.

Jedná se o výjev z Ovidiových *Metamorfóz* (14, 395 — 400)²², kdy se Vertumnus, bůh ročních období, snažil nalákat a přemluvit k sňatku krásnou Pomonu. Dvořil se jí v různých podobách, jako zahradník nebo oráč. Nakonec se proměnil ve stařenu a vyprávěl Pomoně legendu o Ífis a Anaxareté. Ífis se zamiloval do urozené Anaxareté, jež ho odmítla. Ífis se z žalu oběsil a Anaxareté byla za trest proměněna v kámen. Poté se Vertumnus proměnil v sám sebe, tedy v krásného mladíka, a Pomona se do něho zamilovala.

III.) Třetí místnost

Velký pokoj obdélného tvaru je rohovou místností severního a východního křídla. Nachází se východně od vstupního schodiště. Sál osvětluje pětice oken, dvě jsou na severní a tři na východní straně. Nachází se zde také zrcadlová klenba, v jejímž středu vyniká velké obdélné pole tvořené perlovcem a odstupňovaným štukovým rámem, který po stranách zakončují voluty. Kolem

²⁰ Scénu identifikovala Milada Lejsková-Matyášová, Lejsková-Matyášová 1973, s. 230.

²¹ Grafickou předlohu rozpoznala Milada Lejsková-Matyášová, Lejsková-Matyášová 1973, s. 229.

²² Ovidius 1974, s. 395-400.

ústředního pole se nachází osm doplňkových medailonů. Čtyři medailony oválného tvaru jsou umístěny v rozích a zbylé čtyři kruhového tvaru jsou rozmístěny po stranách hlavního výjevu. Pole oválného tvaru tvoří kartuš zakončená nahoře i dole volutami. Pole kruhového tvaru jsou tvořena opět perlovcem a odstupňovaným štukovým rámem. Plochu zrcadla i medailonů vyplňují nástěnné malby. Zbylé části klenby tvoří štukový dekor, který se dělí do čtyř menších a čtyř větších polí. Rostlinné spirály se nachází v polích větších a spirálový *fleur de lys* v polích menších.

a) Svatba Pélea a Thetis

Malba znázorňuje hostinu s velkým množstvím figurálního komparzu. Jsou zde shromážděni olympští bohové. Roznášejí se pokrmy, čehož se ujali faunové. Nachází se zde mísy i nádoby s božským nektarem. Místnost, v níž se hostina odehrává, obklopují oblaka. Účastníci této hostiny jsou oděni do dobových oděvů. Zeus, vyobrazen jako čistě světský panovník, trůní uprostřed neprostřeného stolu. Po jeho pravici sedí bohyně Héra, s pozdviženou rukou, kyne přítomným osobám, po levici se objevuje Pallas Athéna a Afrodita. Bohyně jsou oblečeny do drahocenných úborů, mají složité účesy zdobené perlami a péry. Ústřední skupinu božstev doplňují vedle Afrodity Árés a Bakchus, zatímco vedle Héry jsou Apollón, Hermés a Poseidon. V zadním plánu za Héroou stojí Hébé s velkým pohárem. Ostatní postavy zadního plánu, které přihlížejí hostině, jsou oděny o něco jednodušeji. Vyobrazení korunuje bohyně sváru Eris sedící na oblaku a shazující zlaté jablko mezi přítomné. Pod tabulí v prvním plánu přinášejí faunové mísy s pokrmy za přítomnosti několika mužských postav v honosných oděvech. V pravé části prvního plánu se nachází božský číšník Ganymédes, který právě nalévá z velké nádoby nektar. Nad ním v oblaku putto s rohem u úst vytrubuje. Převážnou část božstva nedoplňují atributy.²³

Tato kompozice čerpá z grafického listu Melchiora Küssela, jehož rytina byla vytvořena podle návrhu na scénickou dekoraci od Ludovica Ottavia Burnaciniho

---

²³ Scénu identifikovala a grafickou předlohu rozpoznala Milada Lejsková-Matyášová, Lejsková-Matyášová 1973, s. 229.

k opeře *Il pomo d'oro* (5, 15 – 19).²⁴ Opera byla uvedena v červenci 1668 k osmnáctým narozeninám císařovny Markéty Terezy. Hlavní děj vychází z Homérova příběhu sváru tří bohyň o zlaté jablko.²⁵ Malíř se na pojednávané nástěnné malbě dopouští drobných odchylek od grafického listu. Ústřední část malíř přiblížil, zatímco v pozadí vynechal další tabuli s figurálním komparzem. Největší změny se však dopustil na Ganymédovi, který nalévá nektar. Toho umístil dopředu vpravo, avšak na grafické předloze stojí naproti Hébě, a to za Diem.

Námět vychází z Ovidiových *Metamorfóz* (XI, 301 — 303).²⁶ Zeus se ucházel o mořskou bohyni Thetis, ale donesla se mu věštba, že její budoucí syn předčí svého otce. Zeus se zalekl, z milostného dobrodružství vycouval a Thetis provdal za ovdovělého Pélea. Svatba se konala v jeskyni Kentaura Cheiróna za účasti všech bohů. Na hostinu však nebyla pozvána bohyně sváru Eris. Ta se rozhodla pomstít a vhodila mezi bohyně zlaté jablko Hesperidek, které mělo patřit „té nejkrásnější“.²⁷

Vyobrazení Pélea a Thetis v doudlebském zámku neodpovídá dosavadním vyobrazením daného tématu. Nejenže prostředí hostiny připomíná spíše Olymp než jeskyni kentaura Cheiróna, kde se tato svatba měla konat, ale předpokládal by se i výskyt svatebního páru, který musel sedět u tabule. Ty však nemůžeme identifikovat ani mezi ostatními svatebčany. Text k opeře *Il pomo d'oro* popisuje scénu jako hostinu olympských bohů, kdy Zeus, Héra, Bakchus, Afrodita, Árés, Pallas Athéna, Apollón, Poseidon a Hermés hodují u honosné tabule.²⁸ Další část zmiňuje, že nikým nezpozorována přilétá v oblaku na Olymp bohyně sváru Eris a vhadzuje na stůl mezi hodující bohy zlaté jablko.²⁹ Malíř nástěnné malby v zámku v Doudlebech až na pár drobných odchylek čerpá z grafického listu, proto lze tvrdit, že zde není vyobrazena Svatba Pélea a Thetis, nýbrž Hostina olympských bohů, do níž autor opery zasadil scénu, která vedla k trojské válce.

---

²⁴ Vídeň 1668, s. 15-19.

²⁵ Lejsková-Matyášová 1975, s. 369.

²⁶ Ovidius 1974, s. 301-303.

²⁷ Kerényi 1998, s. 226-230.

²⁸ Vídeň 1668.

²⁹ Viz. pozn. 28.

Tvář Dia až nápadně připomíná tvář tehdy vládnoucího císaře Leopolda I. Pravděpodobně se jedná o zobrazení, kterým bylo třeba se někomu zavděčit, nebo někoho adorovat, připodobnit božským postavám.³⁰

Doplňkové medailony obsahují vyobrazení čtyř božských účastníků Paridova soudu a jejich čtyř vlastností.

b1) Hermés

Malba se objevuje v kruhovém medailonu u vstupu ze západní místnosti. Znázorňuje božského posla Herma jako mladého muže, kterého zachycuje právě při odchodu z chrámu. Kráčí směrem do přírody. V dále se vyskytuje hora, za níž zapadá slunce. Je oděn do růžového šatu a červeného pláště, v levé ruce nese zlaté jablko. V pravé ruce drží *caduceus*, na hlavě má okřídlený klobouk a na nohách okřídlené sandály.

b2) Héra

V kruhovém medailonu v severní části místnosti mezi okny se objevuje vyobrazení bohyně Héry. Malíř ji znázornil jedoucí po nebi ve zlatém voze taženém dvěma pávy. V dolní části pod mraky se nachází část země s horami. Oděv bohyně se skládá z červené suknice a šedé vzorkované haleny. V levé ruce drží žezlo, zatímco pravou má pozdviženou v gestu.

b3) Afrodita

Malba umístěná v kruhovém medailonu nacházející se na východní straně místnosti nad oknem zobrazuje bohyni lásky Afroditu. Výjev se odehrává na louce ve stínu stromu, okolí louky zarůstá křovím. Jedinou společnost Afrodity představuje její syn Amor. Bohyně oděna do zeleného šatu a červeného pláště má svázané vlasy, které doplňuje bílá stuha. V levé ruce drží žezlo a pravou podává Amorovi, který je zde vyobrazen jako malý nahý chlapec s křídélky a toulcem se šípy a lukem.

---

³⁰ Lejsková-Matyášová 1975, s. 368.

b4) Athéna

Malba v posledním kruhovém medailonu na jižní straně místnosti zobrazuje bohyni Pallas Athénu. Athéna se objevuje v kamenné místnosti s otevřeným oknem. Po levé straně stojí stůl zakrytý ubrusem, na němž leží loutna s knihami. V pravé části malby je o sloup opřena divadelní maska. Ve vzorované sukničce, modré haleně a červeném plášti stojí Pallas Athéna uprostřed místnosti. Na hlavě má posazenou přilbici s péry a v levé ruce drží kopí.

c1) *Celeritas* (Rychlost)

Obdélný medailon se nachází v severozápadním rohu místnosti mezi vyobrazením Herma a Héry a zobrazuje *Celeritas* neboli Rychlost. Ta náleží božskému poslu Hermovi. Mladá žena stojí v chrámu, do něhož vpravo proudí světlo. Díky otevřeným dveřím se naskýtá pohled do krajiny, která je ohraničena kopcem, a pohled na nebe s mraky. Žena oděná do červených šatů se spodní modrou částí a zeleného pláště má přes hlavu přehozenou bílou roušku. V pravé ruce drží svazek šípů a levou na ně ukazuje.³¹

c2) *Fortitudo* (Síla)

Obraz se nachází v obdélném medailonu v severozápadním rohu místnosti mezi vyobrazením Héry a Afrodity. Vlastnost *Fortitudo*, neboli Sílu, přiřazujeme nejvyšší bohyni Héře. Malíř ji představuje jako mladou ženu zobrazenou z profilu při chůzi. Jde prostranstvím města. V pravé části malby se nachází patka sloupu a za ní se vyskytuje vysoký věžovitý dům. V části levé se objevuje pouze roh domu. Síla je oděna v červeném šatu a přilbici s barevnými péry, má rozpuštěné vlasy a na ramenou nese sloup s korintskou hlavicí.³²

c3) *Charitas* (Láska)

Na malbě nacházející se v obdélném medailonu v jihovýchodním rohu místnosti mezi medailony s Afroditou a Pallas Athénou je vyobrazena vlastnost

---

³¹ Postavu identifikovali Aleš Vošahlík a Milada Lejsková-Matyášová, Vošahlík – Lejsková-Matyášová 1973, s. 10.

³² Viz pozn. 31.

Charitas, neboli Láska. Tato vlastnost se připisuje bohyni lásky Afroditě. Mladá matka se se svými dětmi objevuje na lesním palouku, kolem kterého vyrůstají keře, v levé části je strom. Vpravo vedle ženy oděné ve žluté sukničce a bílé haleně sedí na kameni malý, nahý chlapec a natahuje k ní ruce. Ona sama drží v náručí obnažené dítě a kojí ho.³³

c4) *Providentia* (Moudrost)

Ve čtvrtém obdélném medailonu v jihozápadním rohu místnosti, mezi medailony s výjevem Pallas Athény a Herma, je vyobrazena vlastnost *Providentia*, neboli Moudrost. Ta se přiřazuje bohyni války Pallas Athéně. Mladá žena stojí na skále a kolem ní jsou zobrazeny koruny stromů. Má obnaženou postavu a rozpuštěné vlasy. V levé ruce drží zrcadlo.³⁴

IV.) Čtvrtá místnost

Jižním směrem sousedí s rohovým sálem. Jedná se o nevelký obdélný pokoj ve východním křídle zámku. Místnost je osvětlena jedním oknem na východní straně a zaklenuta zrcadlovou klenbou. Ve středu klenby se nachází obdélné pole tvořené odstupňovaným rámem, do něhož po stranách zasahují zdobné prvky okolních kartuší. Kolem ústředního pole se nachází osm doplňkových výjevů v kartuších. Dva jsou oválného tvaru, čtyři srdcového tvaru a dva mají tvar protáhlého oválu s výkrojem. Štuková výzdoba stropu se v této místnosti nachází pouze kolem kartuší. Kartuš zakončují ve spodní i vrchní části rolwerky, z nichž po stranách vybíhají pásy. Zrcadlo i medailony vyplňují nástěnné malby.

a) Paridův soud

Malba zobrazuje louku s probíhajícím Paridovým soudem. Paris, sedící na skále, je oděn do červených nohavic a modrého pláště. Na hlavě má klobouk, u

---

³³ Viz pozn. 31.

³⁴ Viz pozn. 31.

boku kabelu a v levé ruce drží pastýřskou berlu. Pravou rukou předává zlaté jablko napravo stojící bohyni lásky Afroditě. Vlevo u Paridových nohou sedí pastýřský pes. Afrodita je zobrazena nahá jen se zlatým pláštěm na ramenou. Pravou rukou přijímá od Parida jablko a levou drží za ruku nahého Amora. Nad její hlavou se vznáší nahý putti, který jí pokládá na hlavu věnec. Za touto bohyní stojí Pallas Athéna, jež je také vyobrazena nahá a se zlatým pláštěm na ramenou. V pravé ruce drží kopí s praporcem a na hlavě má posazenou přilbici. Nejvyšší bohyně Héra sedící na skále vpravo dole, pozoruje tuto scénu. Je znázorněna polonahá, otočena k divákovi zády, jen boky a nohy má omotané modrým pláštěm. V levé části, za Paridem, sedí na vyvráceném stromu božský posel Hermés. Též je vyobrazen zády k divákovi. Má oděn červený plášť. Sleduje skupinu vpravo a levou ruku, v níž drží *caduceus*, pozvedá k nebi. V zadním plánu vlevo nahoře se rozestoupily mraky. V těch se nachází postavy bohů, v jejichž čele stojí Zeus se svým orlem u nohou. Pod mraky na louce leží zlatý býk.³⁵

Tato kompozice čerpá z grafického listu, který se nachází v bruselském vydání ilustrovaných *Metamorfóz* z roku 1677.³⁶

Jedná se o výjev, který navazuje na svatbu Pélea a Thetis, kdy vhodila bohyně sváru mezi Héru, Athénu a Afroditu zlaté jablko určené „té nejkrásnější“. Protože za nejkrásnější považovala každá samu sebe, poslal Zeus božského posla Herma spolu s bohyněmi na horu Ídu za pastýřem Paridem, aby spor rozsoudil. Héra mu slíbila vládu nad Asií, pokud daruje zlaté jablko jí. Athéna se chtěla odvděčit Paridovi slávu a vítězstvím v každé válce a bohyně Afrodita mu nabídla nejkrásnější ženu za manželku. Paris se chtěl oženit s nejkrásnější ženou, a proto podal jablko bohyni Afroditě. Přislíbenou nejkrásnější ženou měla být dcera nejvyššího boha Dia a jeho milenky Lédy Helena, která byla již provdána za krále Meneláa.³⁷

---

³⁵ Scénu identifikovala Milada Lejsková-Matyášová, Lejsková-Matyášová 1972, s. 230.

Jedná se o zlatého býka, kterého měl později Paris odvézt do Tróje.

³⁶ Grafickou předlohu rozpoznala Milada Lejsková-Matyášová, Lejsková-Matyášová 1973, s. 230.

Rytina Paridova soudu se objevovala v samostatné příloze s názvem „*Jugement de Paris*“, která byla připojována k tomuto vydání *Metamorfóz*. Miltová 2009, s. 38.

³⁷ Zamarovský 2013, s. 326-330.

V osmi medailonech, které doplňují hlavní výjev, se nachází malby neznámé scény.³⁸

b)1

Malba umístěná v protáhlém oválu s výsečemi se objevuje nad vstupem ze severní místnosti. Děj se odehrává na moři při západu slunce. V levé části se nachází nahý putto s černými křídly, který sedí na kameni s udicí v ruce. V pravé části vystupuje z vody skála s červeným hořícím srdcem.

b)2

Na malbě vyplňující srdcovou kartuš, v severozápadním rohu místnosti, se nachází nahý putto v krajině. Je vyobrazen běžící a s páskou přes oči. V levé ruce drží předmět, který si pravou rukou přidržuje.³⁹

b)3

Výjev umístěný v oválné kartuši se nalézá v západní části místnosti. Na malbě se objevuje opět nahý putto v krajině. Je zobrazeno v polokleče a s černými křídly. Ruce natahuje před sebe.⁴⁰

b)4

Malba umístěná v srdcové kartuši se nachází v jihozápadním rohu místnosti. Výjev představuje nahé putto jedoucí v krajině na zvířeti.⁴¹ Putto má opět černá křídla a v pravé ruce drží luk.

b)5

Malba umístěná v podélném oválném medailonu s výsečemi se nachází nad vchodem do jižní místnosti. Nese vyobrazení vyvýšeného pobřeží s mořem

---

³⁸ Pravděpodobně se jedná o emblematické výjevy.

³⁹ Malba je poničena, proto s přesností nemůžeme určit, o jaký předmět se jedná. Lze se domnívat, že jde o vyobrazení lucerny.

⁴⁰ Kvůli špatnému stavu malby nelze popsat pravou část výjevu.

⁴¹ Kvůli horší kvalitě zobrazení nedokážeme přesně určit, jaké zvíře se zde objevuje. Avšak s největší pravděpodobností se jedná o zobrazení lva.

v pozadí a v pravé části s kopcem. V levé části stojí nahé putto napřahující se k úderu sekyrou, kterou drží v obou rukách. Před ním se tyčí černá skála, na jejímž vrcholu se opět nachází hořící srdce.

b)6

Výjev se objevuje v srdcové kartuši v jihovýchodním rohu místnosti. Malíř zasazuje nahé putto do volné krajiny. Chlapec stojí vpravo, drží v rukou luk a střílí na terč vlevo. Jeho křídla jsou opět černá.

b)7

Malba zasazená do oválné kartuše ve východní části pokoje líčí scénu s nahým putti na svahu kopce, pod nímž se rozléhá jezero ohraničené pohořím. Klečící putto dmychadlem rozdmýchává hořící srdce, jež leží na kameni v levé části malby. Vpravo se objevuje strom.

b)8

Poslední nástěnná malba v této místnosti se vyskytuje v srdcové kartuši v severozápadním rohu místnosti. Představuje zavřenou bránu, zpoza níž se rozlévá sluneční světlo, a o níž je opřena maska.

V.) Pátá místnost

Jedná se o nevelkou obdélnou místnost ve východním křídle zámku. Na jižní stranu místnosti přiléhá východní schodiště. Místnost osvětluje jedno okno na východní straně. Je zaklenuta valenou klenbou se šesti lunetovými výsečemi. V místnosti se nachází celkem dvanáct polí, jež ohraničuje perlovec odstupňovaný štukový rám s pásem rostlinného dekoru a tvoří barokní emblémy. Šest emblémů vyplňuje lunetové výseče, dva emblémy jsou umístěny v čelních lunetách a čtyři se nachází na vrchu klenby. Pole s malbami doplňuje štukový dekor tvořený rostlinnými spirálami a *fleur de lys*.

Emblém je znamení, které spojuje zobrazení s nápisem ve znakový celek. Někdy bývá emblém ztotožňován se symbolem, ale odlišuje se od něho právě slovním doprovodem. Nápis usnadňuje rozluštění obrazu, jenž skrývá mravní ponaučení.⁴² Luštění jejich skrytého významu patřilo k zábavě vyšší společnosti v době baroka.

a) Květy v kruhu

Malba se nachází v oválném medailonu se čtvercovými výstupky po stranách na západní straně klenby. Výjev představuje louku ohraničenou křovím. Uprostřed louky rostou květiny, které tvoří kruh. V kruhu se objevují další květiny. Tento emblém jako jediný oproti grafické předloze neobsahuje nápisovou pásku.

b) Had ovinutý kolem žezla

Výjev se vyskytuje v oválném medailonu se čtvercovými výstupky po stranách na východní straně klenby. Malba představuje hada ovinutého kolem žezla, jež je vztyčeno na přesýpacích hodinách. Vlevo i vpravo jsou našikmo pootočená zrcadla, v nichž se had odráží zepředu i zezadu. V horní části se nachází nápisová páska. *LE PRESENT, LA PASSÉ, LE DOUTEUX AVENIR.* Malba věrně kopíruje grafickou předlohu.

c) Řeka za měsíčního světla

Námět se vyskytuje v polo oválném medailonu se čtvercovým výstupkem po straně nad východním průčelím klenby. Malba vyobrazuje tekoucí řeku s loďkou na břehu, kde se na horizontu nachází srpek měsíce, nad nímž je nápisová páska. *DE LA LUMIERE DU SOLEI.* Výjev navazuje na grafickou předlohu, ale nachází se zde odchylky. Na grafickém listu se nenachází loďka na břehu, za to se objevuje v pozadí dřevěný most.

---

⁴² Blážíček – Kropáček 1991, s. 58.

d) Kovářská dílna

Plocha s malbou se vyskytuje na východním průčelí nad oknem do místnosti. Má lunetový tvar, do kterého zasahuje obdélná výseč okna. Malíř zde vyobrazuje kovářskou dílnu, v jejímž středu se nachází výheň, před níž stojí kovadlina spolu s kladivem. V levé části kovárny je položena vojenská výzbroj, zatímco v pravé části se vyskytuje velké dřevěné kolo. Celému výjevu dominuje nápisová páska v horní části. *PAR LE CONSEIL PLUS QUE PAR LA FORCE*. Malba věrně navazuje na grafickou předlohu, avšak je zrcadlově převrácená.

e) Ruka zalévající květiny

Malba se nachází v polo oválném medailonu se čtvercovým výstupem po straně nad západním průčelím klenby. Výjev otevírá pohled do zahrady, v jejímž středu stojí vysoká zlatá váza s květinami. Z okraje malby vystupuje ruka se zlatou konví a zalévá květiny. Po stranách se objevují křoviny. Námět doplňuje nápisová páska v horní části. *SOUFFRIR ET ESPÉRER*. Malíř se u této malby drží grafické předlohy až na jeden detail, kde se na malbě v květináči objevují rozkvetlé květiny, zatímco na grafice pouze výhonky rostlin.

f) Kočár tažený párem bílých koní

Výjev se nachází v lunetovém medailonu na západním průčelí místnosti. Je zde vyobrazen pár bílých koní táhnoucí prázdný zlatý kočár pustou krajinou. V horní části malby se nachází nápisová páska. *RESOUDR ET EXECUTER*. Oproti grafickému listu se v zámku v Doudlebech nachází pár nesrovnalostí. Nejenže je malba zrcadlově převrácená, ale není na ní v přední části vyobrazeno jezero, ve kterém se zrcadlí koně.

g) Palma zrcadlící se ve vodě

První malba v lunetové výseči se nachází na severozápadní straně klenby. Výjev představuje jezírko ohraničené kameny, na jehož břehu stojí palma, jež se zrcadlí ve vodě. V pozadí se otevírá pohled na lesy a hory. Nad palmou se

objevuje nápisová páska. *LES RESSOUVENIR DE L'ADVERSITÉ*. Toto vyobrazení se přesně drží grafické předlohy

h) Lán obilí šlehaný deštěm

Malba se vyskytuje v prostřední lunetové výseči na severní straně klenby. Představuje v pravé části lán pole s obilím, zatímco v levé části se objevuje velký dům s červenou střechou obehnaný křovím a stromy. Celá scéna je překryta kapkami deště. Výjev doplňuje opět nápisová páska v horní části. *REIN PAR EXCÉS*. Na tomto vyobrazení se malíř dopouští drobných odchylek oproti grafickému listu. Na grafické předloze zabírá lán obilí celou přední část a dům se nachází v pozadí.

i) Loď s ponořeným veslem

Námět se nachází v lunetové výseči na severovýchodní straně klenby. Malíř zde zobrazuje zlatou loď na širém moři. Loď je prázdná, ale má jedno veslo částečně ponořené do vody. V horní části se vyskytuje nápisová páska. *NOSTRE OPINION NOUS TROMPE*. Oproti grafické předloze je loď v zámku v Doudlebech vyobrazena zrcadlově převrácená a celá. Grafický list znázorňuje z lodi pouze zadní část.

j) Dvě ruce

Výjev se objevuje v lunetové výseči na jihozápadní straně klenby. Malba představuje pohled do krajiny s horami, přičemž na nebi z mraků z levé i z pravé strany vystupují ruce. Ruka vpravo má na dlani oko. Obě ruce se k sobě přibližují. Na tomto medailonu se opět oproti grafické předloze neobjevuje nápisová páska.

k) Papoušek a had

Malba se vyskytuje v prostřední lunetové výseči na jižní straně klenby. Objevuje se zde opuštěný strom v krajině, na jehož jedné větvi se nachází papouščí hnízdo, z něhož vzlétá zelený papoušek. Pod hnízdem se na spodní

větvi plazí had, který zvedá hlavu směrem k hnízdu. Výjev ohraničuje nápisová páska. *LES CONSEILS S'ELUDENT PAR LES CONSEILS*. Grafická předloha je oproti zpracování v zámku v Doudlebech zrcadlově převrácená.

1) Perla ve škebli

Námět se vyskytuje v lunetové výseči na jihovýchodní straně klenby. Představuje pohled na moře, v jehož středu se objevuje ostrůvek, na němž se nachází bílá otevřená mušle s perlou. V pravé části v pozadí se naskýtá pohled na hradby města, zatímco zbylou část horizontu lemuje pohoří. Malbu doplňuje nápisová páska v horní části. *POINT PAR DEHORS*. Malíř se oproti grafickému listu dopouští drobných odchylek, a to hlavně ve vyobrazení města. Na grafické předloze se město rozprostírá po celém horizontu a až za ním se objevuje pohoří.

Emblémy čerpají z grafických předloh, které se nachází v knize *Symbola christiano politica* od Diega de Saavedry Fajarda.⁴³ Zatímco lemma u grafických předloh je psáno v latině, v doudlebském zámku se objevují psaná ve francouzštině.

VI.) Šestá místnost

Nachází se v jihovýchodním rohu zámku vedle východního schodiště. Jedná se o velkou čtvercovou místnost se třemi okny, dvě směřují na východní a jedno na jižní stranu. Pokoj je zaklenut zrcadlovou klenbou, v jejímž středu se nachází oktogonální zrcadlo. To je tvořeno dvojitým perlovcem, mezi nímž se nachází odstupňovaný štukový rám. Po stranách hlavního zrcadla se vyskytuje osm doplňkových medailonů, čtyři kulaté a čtyři čtvercové, které vyplňují spolu s hlavním zrcadlem nástěnné malby. Medailony tvořené též perlovcem a odstupňovaným štukovým rámem dělí od ústředního zrcadla štukový pás s motivem rostlinných spirál.

---

⁴³ Blážíček 1989, s. 353.

a) Kybelé a její děti

Malba představuje lesní mýtinu po stranách se stromy, s vysokou trávou a kapradí a s horou v pozadí. Vpředu uprostřed sedí polonahá bohyně Kybelé s bílou rouškou kolem boků a s diadémem z klasů na hlavě. Kojí nahé, malé dítě. U jejích nohou jsou dvě nahé děti hrající si se zvířetem.⁴⁴ Zvíře, ležící na boku, se nechává krmit hrozny vinné révy. V levé části nahoře tři nazí putti otrhávají hrozny z vinné révy plazící se po stromech. Nahoře uprostřed se vznáší dva nazí putti, kteří na draperii nesou model města. Pod nimi se naskýtá pohled na obzor.⁴⁵

K tomuto vyobrazení bohyně Kybelé se nachází i příslušný grafický list od Michela Dorignyho z roku 1644, jenž čerpal z maleb Simona Voueta. Malíř až na pár drobných odchylek kopíruje předlohu. Výjev v Doudlebech zasazuje do většího přírodního prostoru oproti znázornění na grafickém listu. Poslední výrazný rozdíl mezi grafickou předlohou a malbou je ten, kdy na malbě putti trhají hrozny vinné révy, zatímco na grafice trhají listí ze stromu. Výjev byl dlouho mylně označován jako Venuše s Amorem a Priapem.⁴⁶

Kybelé byla maloasijská bohyně považovaná za původkyni všeho na světě, i bohů. Řekové ji ztotožňovali jak s bohyní země Gaiou, tak i s matkou nejvyššího boha Dia Rheiou. Dále byla také považována za dceru fryžského krále. Ten byl rozzloben, že se mu narodila dcera, proto ji donesl do lesů, kde ji živili lvi. Ti jsou zobrazováni jako její společníci. Kybelé lze označit jako bohyni země, zakládání měst a pevných hradů. Bývá zobrazována jako statná žena s korunou.⁴⁷

V osmi doplňkových medailonech se nachází čtyři roční doby spolu s božskými dvojicemi. Antická božstva se v téže sestavě nachází i ve štýrském zámku Trautenfels.⁴⁸

---

⁴⁴ Na malbě nelze dobře rozeznat, o jaké zvíře se jedná. Avšak bohyni Kybelé na jejích zobrazeních doprovázejí lvi. I podle grafické předlohy lze toto zvíře považovat za lva.

⁴⁵ Scénu identifikovala Radka Miltová. Miltová 2009, s. 37.

⁴⁶ Lejsková-Matyášová 1973, s. 228.

⁴⁷ Zamarovský 2013, s. 237-238.

⁴⁸ Vošahlík – Lejsková-Matyášová 1973, s. 11.

b)1 Níké s Venuší a Amorem

Malba v kruhovém medailonu se nachází v severozápadním rohu místnosti. Jsou zde vyobrazeny dvě ženské postavy spolu s Amorem, nesoucí se po nebi. Ústřední postava Níké je zobrazena jako okřídlená a polonahá. Jen boky jí zakrývá bílá draperie. V pravé ruce drží palmovou ratolest. V levé ruce má tři zlaté pruty a zlatou korunu, ze které se sypou zlaté mince. U jejích nohou se objevuje Amor. Níké má hlavu otočenou na levou stranu směrem k Afroditě. Bohyni Afroditu zahaluje žlutý šat a červený šál. Pravou rukou přidržuje bílou draperii Níké a v levé ruce drží červené květiny.⁴⁹

b)2 Zeus a Aeolus

Výjev vyplňuje kruhový medailon v severovýchodním rohu místnosti. Vpravo nahoře se nachází nejvyšší bůh Zeus pravou nohou překračující mraky směrem k Aeolovi. Zeus je znázorněn jako starší vousatý muž s červenou draperií kolem boků, jenž vlaje i kolem celé jeho postavy. V rukou drží svazky blesků. Od jeho levé nohy vzlétává černý orel. Vlevo dole se objevuje vládce větrů Aeolus, jenž má polovinu těla překrytou mraky. Malíř ho zachycuje jako starého okřídleného muže se zlatým pláštěm, korunou na hlavě a žezlem v levé ruce. Pravou rukou přidržuje ženskou postavu, která drží tři malé děti. Dvě dětské hlavy vykukují i zpoza mraků v levé části.⁵⁰

Tato kompozice čerpá z grafického listu Michela Dorignyho z roku 1644 který vznikl podle malby Simona Voueta.

b)3 Héra a Iris

Výjev se objevuje v kruhovém medailonu v jihovýchodním rohu pokoje. Na malbě se nachází dvě ústřední ženské postavy na oblaku, vlevo sedí polonahá bohyně Héra s modrou rouškou přes boky. Před ní se nachází bohyně duhy Iris. Také tato bohyně má pouze žlutou draperii přes boky a nohy. Iris natahuje pravou ruku před sebe směrem k duze na obloze. Vpravo z oblaku vykukují dvě

---

⁴⁹ Scénu identifikovala Radka Miltová. Miltová 2009, s. 37.

⁵⁰ Viz. pozn. 49.

postavy, jedna rozlívá ze džbánu vodu a druhá drží rostlinu. Dole uprostřed jsou vyobrazeny dvě dětské hlavy, kterým z úst vytéká voda. Vlevo za Hérkou na oblaku sedí dva pávi, ke kterým bohyně vztahuje ruku.⁵¹

b)4 Poseidon a Amfitrité

Malba se nachází v kruhovém medailonu v jihozápadním rohu místnosti. Jsou zde vyobrazeny tři ústřední postavy jedoucí po vodě na voze taženém dvěma bělouši. Jedná se o Poseidona, Amfitrité a Tritona. Vládce moře Poseidon stojí nakročen uprostřed malby, zobrazen jako starý šedivějící muž. Kolem těla má omotanou červenou draperii. V pravé ruce drží otěže koní. Levou ruku, ve které třímá trojzubec, má zdviženou v rozmachu. Vedle Poseidona sedí polonahá Amfitrité s bílou rouškou kolem boků. Pravou ruku natahuje k běžícímu koni a levou ruku má složenou na Tritonových ramenou. Triton je vyobrazen jako vousatý muž, který drží Amfitrité levou rukou kolem pasu. Tyto postavy doplňují po stranách vozu dva malí tritóni. Jeden se vynořuje z vody u postav Amfitrité a Tritona a v ruce drží korály, druhý se objevuje vedle Poseidona a levou rukou ukazuje směrem vpřed.⁵²

K vytvoření této scény malíř čerpal z grafického listu Michela Dorigniho z roku 1644, jenž vznikl podle malby Simona Voueta.

c)1 Zima

Čtvercové pole s malbou se nachází na severní straně místnosti nade dveřmi od východního schodiště. Je zde vyobrazen nahý chlapec, který má přes sebe přehozený pytel. Sedí na kameni a před ním hoří táborák. Levou nohu a obě ruce natahuje nad hořící oheň. U pravé nohy mu leží cibule. Vlevo se objevuje strom s holými větvemi bez listí a v pravé části leží kamení.

---

⁵¹ Viz. pozn. 49.

⁵² Viz. pozn. 49.

c)2 Léto

Na východní straně místnosti mezi dvěma okny se nachází ve čtvercovém poli malba, na níž se objevuje nahý chlapec stojící na louce pod stromem. Opírá se o hromadu trávy, v pravé ruce si přidržuje otep obilí a v levé ruce drží srp, který si prohlíží. Pozadí tvoří obilné pole, za nímž se tyčí les.

c)3 Podzim

Výjev je umístěn ve čtvercovém poli na jižní straně místnosti nad oknem. Malba zobrazuje nahého chlapce sedícího na kopečku pod vinicí. Levou ruku má pozdvíženou a drží v ní hrozny vinné révy, na které hledí. U pravé ruky, kterou se podepírá, jsou položena tři jablka. Vpravo pod chlapcem se nachází další vinice. V pozadí se tyčí pohoří.

c)4 Jaro

Malba, která vyplňuje čtvercové pole, se nachází nade dveřmi na západní straně místnosti. Představuje nahého chlapce pootočeného zády k divákovi. Sedí na kopci a u nohou má košík s květinami. Pravou rukou se podepírá, zatímco levou má pozdvíženou a drží v ní kytici, kterou si prohlíží. Vpravo za chlapcem se tyčí strom a další stromy se nachází i v pozadí.

VII.) Sedmá místnost

Nevelká obdélná místnost se nachází v jižním křídle zámku na východní straně od jižního rizalitu. Pokoj osvětluje jedno okno na jižní straně a je zaklenut valenou klenbou se šesti lunetovými výsečemi. Celkem se zde objevuje dvanáct polí vyplněných nástěnnými malbami. Jde o čtyři emblémy uprostřed klenby, kdy dva jsou v celých a dva v polovičních zrcadlech. Další dva se vyskytují v čelních lunetách a zbylých šest v lunetách bočních. Zrcadla tvoří perlovec spolu s odstupňovaným štukovým rámem. Klenbu zdobí jako další prvek štuková dekorace ve tvaru rostlinných spirál a *fleur de lys*.

a) Panna

Malba se objevuje v kruhovém medailonu v severní části klenby. Na výjevu se nachází vyobrazena nahá ženská postava se zelenou draperií kolem boků. Levou rukou si přidržuje látku a v pravé ruce třímá hrot šípu, který směřuje ke slunci. Žena stojí mezi palmou a vavřínem. V pozadí se vyskytuje kopec. V horní části malbu doplňuje nápisová páska. *IMMORTALE QVOD OPTO*. Zatímco na grafickém listu stojí panna na síti, podobné rybářské, na malbě stojí na kopci.

b) Fénix v hořícím hnízdě

Námět se vyskytuje v kruhovém medailonu v jižní části klenby. Je zde vyobrazena hora, na jejímž vrcholu se objevuje hořící hnízdo, z něhož vzlétá velký černý pták. Malbu doplňuje v horní části nápisová páska. *SOLA FACTA SOLVM DEVM SEGVOR*. Malíř se věrně drží grafické předlohy.

c) Sluneční hodiny

Výjev se nachází v polokruhovém medailonu na jižní straně klenby. Malba představuje sluneční hodiny na nebi. Mají tvar španělského štítu. V horní části hodin jsou posazené přesýpací hodiny. Zobrazení doplňuje nápisová páska na okraji zrcadla. *SVMVS*. Vyobrazení kopíruje grafický list až na to, že sluneční hodiny na grafické předloze obsahují číslice a mají mírně jiný tvar.⁵³

d) Orel s hadem v hrudi

Malba se vyskytuje v jižní čelní lunetě. Námět znázorňuje krajinu u lesa, kde je uprostřed vyobrazen vzlétající černý orel, s hadem zakousnutým do hrudi. V horní části výjevu se nachází nápisová páska. *SEMPER ARDENTIVS*. Jde o věrnou kopii grafického listu.

---

⁵³ S největší pravděpodobností se na slunečních hodinách v doudlebském zámku také objevovaly číslice, které byly kvůli rozsáhlému poškození zamalovány.

e) Holubice s ratolestí

Námět se objevuje v polokruhovém medailonu na severní straně klenby. Na malbě je vyobrazena bílá holubice s ratolestí v zobáku. Na pravé straně vystupuje z vody skála a na ní stojí archa, ke které dolétá pták. Nad holubicí se nachází nápisová páska. *BONAE SPEI*. Zobrazení vychází z grafické předlohy.

f) Anděl

Výjev se vyskytuje v čelní severní lunetě. Malba představuje okřídleného člověka, zahaleného do červené draperie, jak se snáší z nebe nad mořem směrem k loďce, která je u skály v pravé části. V pozadí na horizontu se objevují hradby města a pohoří. Nad andělem v mracích prosvítá slunce. U horního okraje se nachází nápisová páska. *NIL LINQVERE INAVSVM*. Námět čerpá z grafické předlohy s jedním odlišným detailem. Zatímco na malbě se loďka objevuje u břehu v pravé části, na grafickém listu se nachází přímo pod okřídleným člověkem.

g) Pes u sloupu

Malba se objevuje v lunetě na severovýchodní části klenby. Je zde vyobrazen bílý pes přivázaný řetězem k volně stojícímu sloupu. Výjev se odehrává na louce. V pozadí se tyčí hory. V horní části se objevuje nápisová páska. *SECVRITAS ALTERA*.

h) Želva v krajině

Námět se nachází v prostřední lunetě na východní straně klenby. Malba představuje pohled do krajiny. Po stranách se objevuje les, v pozadí jsou hory a na levé straně se rozprostírá lesní jezírko. Jako ústřední námět se zde vyskytuje želva, která je umístěna doprostřed výjevu. V horní části je umístěna nápisová páska. *PAVLATIM PAVLATIM*.

i) Lev

Výjev se vyskytuje v lunetě na jihovýchodní straně klenby. Malíř zde vyobrazuje lva připraveného k výpadu. Šelma se nachází mezi stromy a skálou. V pozadí se otevírá pohled na pohoří a hradby města. V horní části malby se opět objevují nápisová páska. *AVDACES IVVAT*.

j) Okřídlený lev

Luneta na jihozápadní straně klenby nese vyobrazení okřídleného benátského lva. Lev stojí na zadních a v pravé přední tlapě svírá kříž. Nachází se vyobrazen na vyvýšeném palouku uprostřed lesa. V horní části malby se objevuje nápisová páska. *SIDERA CORDIS*. Grafická předloha má oproti doudlebské malbě doplněnou svatozář kolem lví hlavy.⁵⁴

k) Jehlan

Uprostřed klenby na západní strany se nachází luneta s vyobrazením bílého jehlanu na podstavci. Objevuje se v otevřené krajině, kde v pozadí roste řada topolů. V pravé části nad jehlanem je zachyceno mračno, z něhož vystupuje dětská foukající hlava. Vlevo se rozprostírá rudé slunce. V horní části se opět nachází nápisová páska. *SIC SEMPER*.

l) Ruce spojené v plamenech

Malba se objevuje v lunetě na severozápadní straně klenby. Jde o vyobrazení dvou rukou vyčnívajících z nebe, jež jsou spojeny ve stisku. Z rukou plápolají plameny. Po pravé straně se nachází les a na levé straně skály. V horní části se vyskytuje nápisová páska. *CVM PATIETIA*. Malba se oproti grafické předloze liší v jednom detailu, kdy na grafickém listu se nachází kolem rukou uroboros.

K emblémům v této místnosti se objevuje i příslušná grafická předloha. Jde o knihu *Symbola divina et humana*, do níž grafickými listy přispěl Egidius

---

⁵⁴ Pravděpodobně se tato svatozář objevovala i na malbě v doudlebském zámku, ale při restaurování byla zamalována.

Sadeler.⁵⁵ Malby v doulebském zámku jsou věrně převzaté z těchto grafických předloh. Avšak u všech vyobrazení malíř doplňuje pozadí a okolí výjevu, které se v předlohách nenachází. Lemma v tomto pokoji mají latinské texty, jež se identicky objevují i v předlohách.

VIII.) Osmá místnost – předkaplí

Větší čtvercová místnost se nachází v jižním křídle zámku, naproti vstupnímu rizalitu. Pokoj osvětluje jedno okno na jižní straně. Vedle se vyskytuje vstup do zámecké kaple. Místnost je zaklenuta zrcadlovou klenbou, v jejímž středu se nachází velké oválné zrcadlo tvořené dvěma pásy perlovce a listovým rámem, jež zdobí v horní i dolní části zavíjený ornament. V rozích místností se vyskytují čtyři oválné medailony, jež jsou tvořeny také listovým rámem, které jsou ve spodní části zakončeny zavíjejícím se ornamentem. Štukový dekor dělí strop na čtyři pole, která ohraničuje perlovec. Tato pole tvoří štukové rostlinné spirály. Ústřední zrcadlo a doplňkové medailony vyplňují nástěnné malby.

a) Alegorie církve

Malba je rozdělena na dvě části s náboženskou tematikou. Horní část představuje církev nebeskou, jejíž střed tvoří Bůh otec zobrazený jako starý šedivý a vousatý muž v šedém oděvu a červeném plášti. Po levé straně sedí zmrtvýchvstalý Kristus s červenou rouškou kolem boků. V pravé ruce drží kříž. Kolem něho se objevují andělské hlavičky s křídly. Vlevo od této ústřední dvojice se na oblacích nachází čtyři evangelisté. Vedle Ježíše sedí svatý Matouš oděný ve fialový šat. Je zobrazen jako vousatý. V ruce drží knihu. Za ním stojí okřídlený člověk ve žlutém šatu. Jako další evangelista se zde objevuje svatý Jan. Jedná se o mladého muže oblečeného v červenomodrý oděv, s knihou ruce. Vedle něho se nachází černý orel. Pod touto dvojicí sedí svatý Marek, jenž má na sobě červenou halenu. U boku mu sedí lev. Nejnižší je vyobrazen svatý Lukáš. Je

---

⁵⁵ Blážíček 1989, s. 353.

vousatý, oblečený v šedoběžový šat a s knihou v ruce. U nohou mu leží býk. V pravé části od ústřední dvojice se objevuje jedenáct apoštolů. Většina mužů však postrádá své atributy, proto lze rozlišit pouze pár z nich. Nejbližší k Bohu se nachází apoštol Pavel. Je zobrazen jako starší vousatý muž v červené haleně, zeleném plášti. V ruce drží meč. Uprostřed hloučku apoštolů se v polo postavě, také jako vousatý muž, nalézá svatý Bartoloměj, který má oděnou šedou halenu a drží nůž v ruce. Nejspodněji vyobrazenou postavou je svatý Filip, oblečený v béžovém šatu. Klečí směrem k Bohu a u nohou má kříž.

Dolní část malby představuje církev pozemskou. Tu tvoří papež sedící na Petrově skále víry, která je vyobrazena jako kamenná deska a objevuje se v pravé dolní části malby.⁵⁶ Papež sedí na trůnu pod baldachýnem, je oděn v bílé papežské klerice a zlaté mozetě. Na hlavě má posazenou papežskou tiáru a na krku pověšený pektorál. V pravé ruce drží dva zlaté klíče a zlatý pohár, v levé ruce třímá trojramenný kříž. Po jeho pravici se objevuje skupina církevních hodnostářů a po levici sedící svatý Ambrož se svatým Jeronýmem. Svatý Ambrož má biskupský oděv, na hlavě mitru a v levé ruce biskupskou hůl. U jeho nohou se nachází včelí úl a malé dítě se lžičkou v rukou. Svatý Jeroným se zde objevuje jako starší vousatý muž oděný v hnědé klerice s červenou mozetou a červeným kardinálským kloboukem na hlavě. Pravou rukou si přidržuje knihu, jež má položenou na kolenou, a rukou levou třímá trojramenný kříž. Vedle Jeronýma leží lev. Celá tato skupina pozoruje souboj archanděla Michaela se saní. Toto vyobrazení se nachází v levé části malby. Archanděl Michael oděný ve zlatém brnění třímá v pozdvižené pravé ruce ohnivý meč, v ruce levé drží štít s nápisem *VERA FIDES* a šlape po saní. V pozadí se z vejce klube další saň.⁵⁷

Námět byl určován jako Boj katolické církve proti herezi.⁵⁸

Alegorie čerpá z verše evangelia svatého Matouše, kde se praví „*A já ti pravím, že ty jsi Petr, a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji*

---

⁵⁶ Na desce se nachází nápisy, avšak špatný stav malby je činí nečitelnými. Pod deskou se objevuje oválná nápisová kartuš, jejíž text se také nachází ve špatném stavu, avšak lze ho z části přečíst. *ET SUPER HANC PETRAM AEDIFICABO ECCLESIAM MEAM.*

⁵⁷ Na vejci se objevuje nápis, avšak špatný stav malby ho činí nečitelným.

⁵⁸ Vošahlík 1975, s. 3.

nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“ (Mt 16, 18 - 19)⁵⁹

Ve čtyřech medailonech, které doplňují hlavní výjev, se nachází dvě scény ze Starého zákona a dvě scény neznámého obsahu.

b1) Mojžíš a bronzový had

Malba v oválném medailonu se nachází v severozápadním rohu místnosti. Střed malby tvoří dřevěná tyč, kolem níž je omotán had. Vlevo se ve smrtelné agónii svíjí pět postav, které mají kolem rukou obtočený hady. V pravé části se objevuje Mojžíš, který ukazuje na hada ve středu malby. Je zobrazený jako starý vousatý muž, v modrém oděvu a červeném plášti. Za ním klečí tři postavy s prosebným gestem. Výjev se odehrává v přírodě. Na obou stranách jsou vyobrazeny stany.

Děj této scény se odehrává ve Starém zákoně. (Nu 21, 4 – 9).⁶⁰ Po smrti Árona židé putovali do Zajordánie, avšak lid mluvil proti Mojžíšovi i Hospodinu a ten na ně seslal jedovaté hady. Lidé viděli, že zhřešili, a proto přišli za Mojžíšem s žádostí o pomoc. Hospodin vyslyšel Mojžíšovi modlitby a poradil mu, aby vztyčil ohnivého hada na holi. Když se uštknutý na bronzového hada podíval, zůstal naživu.⁶¹

b2) Malba neznámého výjevu

Malba vyplňující oválný medailon se nachází v severovýchodním rohu místnosti. Vyobrazení je ve velkém rozsahu poškozeno, proto není zřejmé, jaký výjev se zde objevuje. Námět má pravděpodobně náboženský charakter.

b3) Malba neznámého výjevu

Malba v oválném medailonu má své místo v jihovýchodním rohu místnosti. Vyobrazení je ve velkém rozsahu poškozeno, proto není zřejmé, jaký výjev

---

⁵⁹ Bible 2007, cit. s. 1134.

⁶⁰ Bible 2007, s. 161.

⁶¹ Royt 2007, s. 159.

zachycuje. Námět má pravděpodobně náboženský charakter. Ve spodní části malby je vyobrazena polovina lidského těla a dětské nohy.

b4) Abrahám a Izák

Malba se nachází v obdélném medailonu v jihozápadním rohu místnosti. Ústřední výjev se objevuje v prvním plánu. Abrahám, který je zobrazený jako starý, vousatý muž, oděný ve žluto červeném plášti, stojí u hranice. V pravé ruce drží nůž. U nohy mu plápolá oheň. Levou rukou přidržuje Izáka ležícího na hranici. Hlavu má pozdviženou k nebi, na němž se zjevuje anděl. Výjev se odehrává na kopci u lesa. Druhý plán naskýtá pohled do kopcovité krajiny s řekou.

Příběh je zaznamenán ve Starém zákoně (Gn 22, 1 -13).⁶² Hospodin chtěl Abrahama podrobit zkoušce víry. Řekl mu, aby vzal Izáka a vydali se společně do země Mórija, kde má svého jediného syna obětovat. Abraham tak chystal učinit, avšak na poslední chvíli Hospodin poslal anděla, aby ho zastavil. Nakonec Abraham zabil berana, který uvízl v houští.⁶³

IX.) Devátá místnost – kaple

Malá čtvercová místnost se nachází v jižním rizalitu. Kapli osvětlují dvě okna, jedno na východní a druhé na západní straně. Místnost je zaklenuta křížovou klenbou. V každé části klenby se objevuje malé oválné zrcadlo vyplněné nástěnnou malbou. Na západní a východní straně se nad okny nachází lunety, jež také vyplňuje nástěnná malba. Žebra klenby jsou zvýrazněna štukovým rostlinným motivem. Ve křížení se objevuje svorník ve tvaru květu. Jednotlivé části klenby tvoří plocha ohraničená perlovcem, vyplněná oválnou kartuší a štukovými rostlinnými spirálami. Lunety formuje rostlinný štukový rám spolu s perlovcem. Štukový dekor na klenbě kaple zdobí zlacení.

---

⁶² Bible 2007, s. 42.

⁶³ Royt 2007, s. 12.

Ve čtyřech zrcadlech se objevují světci zobrazení v polo postavě. Jedná se o dva jezuity a dva františkány.⁶⁴

a1) Svatý Ignác z Loyoly

Vyobrazení světce se nachází v oválné kartuši, jež tvoří rostlinný rám, kdy dolní část zakončuje zavíjející se ornament. Svatý Ignác je zobrazen jako kněz v ornátu s pravou rukou pozdviženou v gestu žehnání.⁶⁵

a2) Svatý Antonín Paduánský

Malba se nachází v oválné kartuši tvořené rostlinným rámem, kdy dolní část zakončuje zavíjející se ornament. Malíř zde světce zobrazuje jako mladého františkána s lilií v pravé ruce.

a3) Svatý František Xaverský

Zobrazení světce se objevuje v oválné kartuši tvořené rostlinným rámem, kdy dolní část zakončuje zavíjející se ornament. Svatý František má černý jezuitský oděv, v pravé ruce třímá hůl a levou ruku pokládá na srdce.⁶⁶

a4) Svatý František z Assisi

Zobrazení se nachází v oválné kartuši tvořené rostlinným rámem, kdy dolní část zakončuje zavíjející se ornament. Tento světec má oděný františkánský hábit, v pravé ruce drží dvouramenný kříž a v levé ruce knihu. Je vyobrazen jako starší vousatý muž. Na ruce se mu objevuje stigmato.

Ve dvou lunetových výsečích se objevují čtyři svatí se svými atributy.

b1) Svatá Starosta s houslistou

Malba se nachází v lunetě nad oknem na západní straně místnosti. Výjev se odehrává v přírodě, kdy se za ústřední dvojicí objevuje stromořadí. Svatá

---

⁶⁴Vošahlík 1975, s. 3.

⁶⁵ Postavu identifikoval Emanuel Poche. Poche 1977, s. 319.

⁶⁶ Viz. pozn. 65.

Starosta se nachází ukřižovaná uprostřed vyobrazení, znázorněna jako mladá vousatá žena, oděná v béžových šatech s červenou spodní částí. Pod křížem klečí starý houslista. Před ním se nachází jeden střevíc.⁶⁷

Svatá Starosta je pravděpodobně smyšlená postava. Jako dcera portugalského krále se odmítla vdát za sicilského krále a otec ji za trest uvrhl do vězení. Ona se modlila, aby jí Bůh odebral krásu. Ten ji vyslyšel, Starostě narostl vous a otec ji nechal ukřižovat. Podle legendy hrál před jejím obrazem houslista a z obrazu vypadl střevíček. Houslista byl obviněn z krádeže a odsouzen k smrti. Mohl si však ještě jednou zahrát před obrazem. Z toho vypadl i druhý střevíček jako důkaz jeho nevinny.⁶⁸

b2) Svatý Florián se svatou Apolenou a svatou Agátou

Zobrazení se nachází v lunetě nad oknem na východní straně místnosti. Na výjevu se objevují tři svatí v krajině. Uprostřed stojí svatý Florián ve zbroji s mečem u pasu. Na hlavě má posazenou přilbici. V pravé ruce drží korouhev s křížem a v levé ruce třímá vědro. Vpravo stojí svatá Agáta. Je oděna do žlutých šatů a modrého pláště. Levou rukou si přidržuje plášť a v ruce pravé drží táč s ěadry. V pozadí mezi svatým Floriánem a svatou Agátou se objevuje hořící město. Na levé straně malby se nachází svatá Apolena stojící na hořící hranici. Má oděné modré šaty a bílý plášť.

Svatý Florián byl vojenský velitel za císaře Diokleciána. Šel osvobodit křesťanské vězně, avšak byl sám zajat a mučen.⁶⁹

Svatá Agáta patří mezi křesťanské mučednice. Podle legendy odmítla návrh k sňatku od místodržícího. Ten ji nechal odvést do veřejného domu, ona však dál vytrvala ve víře. Nakonec byla mučena římskými vojáky, kteří ji natahovali na skřípec, pálili pochodní a uřezali jí ěadra.⁷⁰

Svatá Apolena patří též mezi mučednice. V době pronásledování křesťanů byla napadena davem pohanů, bili ji do tváře, vyrazili jí zuby, ona se však

---

⁶⁷ Scénu identifikovala Milada Lejsková-Matyášová. Vošahlík - Lejsková-Matyášová 1973, s. 11.

⁶⁸ Rulišek 2006, nestr.

⁶⁹ Rulišek 2006, nestr.

⁷⁰ Rulišek 2006, nestr.

nechtěla zřít víry. Pohané jí hrozili upálením. Apolena nakonec sama vstoupila na hranici.⁷¹

X.) Desátá místnost

Jde o nevelkou obdélnou místnost v jižním křídle na západní straně od jižního rizalitu. Pokoj osvětluje jedno okno na jižní straně. Je zaklenut valenou klenbou se šesti lunetovými výsečemi. Na klenbě se objevuje celkem dvanáct polí vyplněných nástěnnou malbou. Čtyři emblémy se vyskytují uprostřed klenby, dva v celých a dva v polovičních zrcadlech. Dvě zrcadla se nachází v čelních lunetách a zbylých šest v lunetách po obou stranách klenby. Medailony tvoří odstupňovaný štukový rám. Klenbu spolu s emblémy zdobí štukový dekor ve tvaru rostlinných spirál a *fleur de lys*.

a) Slunečnice otáčející se za sluncem

Malba, jež vyplňuje oválný medailon v severní části klenby, představuje slunečnici kvetoucí v zahradě. V levé části výjevu se objevuje zeď ohraničující zahradu, na níž vlevo v nise stojí plastika. Vpravo v pozadí se vyskytuje alej topolů, které ohraničují druhou stranu zahrady. Nad slunečnicí na nebi svítí slunce a nad ním se nachází nápisová páska. *SEQUE OBTVLIT VNI*. Grafická předloha se oproti výjevu liší v měřítku provedení.

b) Ruka s kuší

Výjev se nachází v oválném medailonu v jižní části klenby. Malba zobrazuje vlevo část ruky, jež drží kuš a míří směrem k terči na pravé straně. Terč je umístěn na dřevěné kůlně na pravém břehu řeky. Ta dělí výjev na tři části. Přední část, ve které se nachází ostrůvek, nad nímž se ukazuje ruka s kuší. Levá část obsahuje vyvýšenou část ostrova porostlou stromy. Tuto část spojuje mostek s pevninou na pravé straně. V horní části malby se nachází nápisová páska.

---

⁷¹ Rulíšek 2006, nestr.

DONEC ATTICERIT. Malba v zámku v Doudlebech je zrcadlově převrácená oproti grafické předloze.

c) Sluneční hodiny

Námět se objevuje v půlkruhovém medailonu na jižní straně klenby. Malba představuje sluneční hodiny na podstavci, které jsou uprostřed zahrady. Zahradu obepíná zábradlí s balustrádou, jež je prorostlé křovinami. V levé části se objevují zdi letohrádku, zatímco napravo se tyčí alej stromů. Celou zahradu osvětluje slunce umístěné v horní části malby. Nad sluncem se nachází nápisová páska. *DIRIGIT VNVS.*

d) Ruka s rohem hojnosti

Výjev se vyskytuje v čelní lunetě na jižní straně klenby. Je zde znázorněna ruka vystupující z mračen, jenž drží zdobený roh hojnosti. Zobrazení doplňuje les v levé části malby a pobřeží v pravé části. Nad rohem hojnosti se nachází nápisová páska. *MUNERIS OMNE TVI.* Oproti grafické předloze má malba v doudlebském zámku odlišně znázorněné okolí. Zatímco na grafickém listu se roh hojnosti objevuje v dolní části uprostřed lesního palouku, na malbě se nachází v části nebes a pod ním se rozprostírá les s pobřežím.

e) Dva pilony

Malba se nachází v půlkruhovém medailonu na severní straně klenby. Malíř zde představuje dva pilony, jeden po levé a druhý po pravé straně. Mezi nimi se naskýtá pohled na horu v pozadí. Výjev doplňuje nápisová páska v horní části. *INTRICAT.* Na grafické předloze se však objevují další prvky, které na malbě nejsou znázorněny. Na grafickém listu se mezi pilony pne pavoučí síť s mouchou uprostřed a pavoukem na kraji. A další odlišný prvek se vyskytuje v nápisové pásce, která je doplněna o slovo SE. *SE INTRICAT.*⁷²

---

⁷² Vyobrazení v doudlebském zámku pravděpodobně také neslo zobrazenou pavučinu i víceslovný text, jako grafická předloha, ale rozsáhlé poškození nedovolilo zrestaurovat malbu podle původního námětu.

f) Řeka s hejnem ptáků

Malba, jež vyplňuje čelní lunetu na severní straně, nese vyobrazení tekoucí řeky s kameny. Břeh řeky obrůstají křoviny a stromy. V pravé části v pozadí se objevuje osada domů. Nad řekou krouží hejno ptáků. V horní části výjevu se nachází nápisová páska. *REDIVIVA SAVCRE*. Vyobrazení kopíruje grafický list.

g) Otevřené hodinky

V lunetě na severovýchodní straně klenby se objevuje vyobrazení otevřených kapesních hodinek na stole. Stůl pokrývá červená draperie a hnědá draperie se objevuje i v pozadí v levé části výjevu. V horním plánu malby se nachází nápisová páska. *MOTIBVS INTERNIS PECITVR*. Malba věrně čerpá z grafické předlohy.

h) Řeka s rákosím

Prostřední luneta na východní straně klenby nese vyobrazení řeky. Levý břeh řeky tvoří ostrůvek se stromy. V pravé části se objevuje z vody rostoucí rákosí. Na malbě se objevuje nápisová páska. *NON INDE QUIETEM*. Na grafické předloze se nachází z rákosí vylétávající pták.

i) Jelen s laní

Malba objevující se v lunetě na jihovýchodní straně klenby představuje zobrazení laně a jelena běžících do lesa.⁷³ V popředí i v pozadí výjevu se vyskytuje vyobrazení lesa, do něhož vede pěšina, po které běží zvířata. V pozadí se tyčí hora, nad níž se nachází nápisová páska. *VEC CVRAT NEC SENTIT AMANS*. Malba věrně čerpá z grafického listu.

j) Ruka zapalující oheň

Výjev se nachází v lunetě v severozápadní části klenby. Malba představuje vyvýšený palouk, na němž uprostřed stojí kamenný oltář, na kterém hoří oheň.

---

⁷³ Jelenovi na vyobrazení chybí rohy, které byly v důsledku restaurování nejpravděpodobněji zamalovány.

V pravé části z mračen vystupuje ruka, jež drží lupu nad ohněm a přímo nad tímto předmětem se vyskytuje slunce. Levou část malby vyplňuje les. V pozadí se tyčí hora. V horní části se vyskytuje nápisová páska. *ETSI REMOTVS*. K vyobrazení existuje grafická předloha.

k) Skála vystupující nad mraky

Prostřední luneta na západní straně klenby představuje zobrazení členité skály, přičemž z jedné skály vychází rudá záře, vystupující nad mraky. V horní části malby se opět objevuje nápisová páska. *SVPERGRESSVS*. Výjev čerpá z grafické předlohy až na jeden detail. Na malbě v doudlebském zámku z hory vychází rudá neidentifikovatelná záře, zatímco na grafické předloze se nachází na vrcholku hory kamzík.

l) Řeka se skálou a břehem

Malba se vyskytuje v lunetě v jihozápadní části klenby. Výjev zobrazuje tekoucí řeku. Vlevo od řeky se objevuje vyobrazená mohutná skála a v pravé části se nachází travnatý břeh s oranžovou květinou na jeho kraji. V pozadí zapadá slunce. Výjev má horní část doplněnou o nápisovou pásku. *ET DVRA ET MOLLIA CEDVNT*. Grafická předloha k této malbě se liší v několika bodech. Na grafickém listu se objevuje vyobrazení moře se skálou v pravé části. Nebe tu protínají blesky, které šlehají do vody a do skály. Jediný prvek, který spojuje malbu v doudlebském zámku s grafickou předlohou, je latinský text umístěný v nápisové pásce.

K těmto emblematickým vyobrazením se objevují určité grafické předlohy, které se nachází v knize *Philothei Symbola Christiana, quibus idea hominis Christiani exprimitur* od Karla Ludwiga.

XI.) Jedenáctá místnost

Jedná se o nevelký obdélný pokoj v jižním křídle zámku. Místnost osvětluje jedno okno na jižní straně. Je zaklenuta zrcadlovou klenbou, v jejímž středu se nachází obdélné zrcadlo s půlkruhovými výkroji na kratších stranách. Pole zrcadla vyplňuje nástěnná malba, kterou ohraničuje perlovec a odstupňovaný štukový rám. Kolem malby pokrývá strop štukový dekor ve tvaru rostlinných spirál.

a) Průvod faunovské rodiny

Námět malíř zasazuje do přírody. Pomyslný střed výjevu znázorňuje strom. V pozadí se na kopci objevuje les. V prvním plánu uprostřed se nachází dospělý satyr nesoucí koš hroznů vinné révy na hlavě. Napravo od něho se objevuje kozel, přes něhož je přehozena žlutá látka. Na hřbetě veze malé dítě. Chlapec, kterého znázorňuje otočeného zády k divákovi, zastíňuje ženskou figuru za ním. Žena má přes sebe přehozený červený plášť a levou rukou vede kozla. V levé části výjevu se vyskytuje malý satyr, jenž vede za sebou kozla, který je znázorněn, jakoby vcházel do malby.⁷⁴

Výjev je zrcadlovou obdobou jedné z rytin Crispijna de Passe.⁷⁵

XII.) Dvanáctá místnost

Velká obdélná místnost se nachází v jihozápadním rohu zámku. Pokoj osvětlují tři okna, dvě na západní a jedno na jižní straně, a je zaklenut zrcadlovou klenbou. Ve středu klenby se nachází velké oválné zrcadlo, které tvoří perlovec a odstupňovaný štukový rám. Po stranách hlavního zrcadla se vyskytuje osm kruhových doplňkových medailonů. Tato zrcadla tvoří dvojité perlovec a také odstupňovaný štukový rám. Plochy medailonů i hlavního zrcadla vyplňují

---

⁷⁴ Scénu identifikovala Milada Lejsková-Matyášová. Vošahlík - Lejsková-Matyášová 1973, s. 12.

⁷⁵ Grafickou předlohu rozpoznala Milada Lejsková-Matyášová. Vošahlík - Lejsková-Matyášová 1973, cit. s. 12.

nástěnné malby. Ústřední obraz od doplňkových maleb odděluje štukový pás ohraničený perlovcem a vyplněný rostlinnými spirálami.

a) Askafalos a Próserpina

Malba představuje pohled z nádvoří do zahrady, obehnané zdí. Směrem do zahrady je zeď tvořena kolonádou. V levé části malby se na kolonádě vyskytuje fontána. Další část zahrad se objevuje i v pozadí, tento úsek ohraničují vysázené vysoké topoly. V zadním plánu malby jsou znázorněny hory, z nichž jedna otvírá vstup do podsvětí. V popředí uprostřed stojí Askafalos proměňující se v sovu. Napravo od něho se nachází Próserpina stojící u stromu s jablky. Je zobrazena polonahá, polozakrytá zlatým pláštěm. Pravou ruku napřahuje k Askafalovi, zatímco rukou levou drží větev jabloně. Před ní se objevuje velká kamenná váza s rostlinami. V levé části malby se vyskytuje vyzobrazeno zábradlí s kuželkovou balustrádou.⁷⁶

K tomuto vyobrazení se nachází i příslušný grafický list, jež vytvořil Melchior Küssel. Grafický list čerpá z rytiny Johanna Wilhelma Baura, který ji vytvořil pro třetí svazek jeho díla *Iconographia*.⁷⁷

Tato událost pochází z Ovidiových *Metamorfóz* (V, 153 – 154).⁷⁸ Bůh podsvětí Hádés unese dceru Dia a Déméter Próserpinu. Ta mu byla od nejvyššího boha Dia přislíbena za ženu. Zoufalá matka Déméter hledá svou dceru. Pod pohrůzkou, že zničí lidem úrodu, jí Zeus slíbí, že Próserpina se bude moci vrátit na svět, pokud v podsvětí nepozřela žádný pokrm. Ta však pojedla v podsvětí sedmi zrnček granátového jablka a Askalafos jí udal. Je tak za trest proměněn ve výra.

V osmi doplňkových medailonech se nachází čtyři kardinální ctnosti⁷⁹ a čtyři vyobrazení dětských her. Tento cyklus kardinálních ctností se objevuje i na zámku v Eggenbergu či Trautenfelsu.⁸⁰

---

⁷⁶ Scénu identifikovala Milada Lejsková-Matyášová. Lejsková-Matyášová 1973, s. 228.

⁷⁷ Grafickou předlohu rozpoznala Milada Lejsková-Matyášová. Vošahlík - Lejsková-Matyášová 1973, s. 12.

⁷⁸ Ovidius 1974, s. 153-154.

⁷⁹ Scény identifikovala Milada Lejsková-Matyášová. Vošahlík - Lejsková-Matyášová 1973, s. 12.

⁸⁰ Miltová 2009, s. 39.

b1) *Fortitudo* (Statečnost)

Malba se objevuje v severozápadním rohu místnosti. Statečnost na tomto vyobrazení představují dvě ženské figury. První, nacházející se v popředí, má oděný červeno žlutý šat a modrý plášť. V levé ruce drží meč, zatímco v pravé třímá velký štít. Na hlavě má posazen čepec s péry. Druhá žena vyjíždí zpoza první na lvu. Levou rukou přidržuje otěže a v pravé ruce drží také meč. Ženy vystupují z oblak a jsou doprovázeny dvěma malými nahými chlapci. První se vznáší nad ženou na lvu a v ruce nese bílou roušku. Oproti tomu se druhý chlapec objevuje v pozadí, kde se snaží pozvednout druhý štít.

b2) *Justitia* (Spravedlnost)

Výjev se nachází v severovýchodním rohu místnosti. Spravedlnost představuje žena oděná v bílém šatu a zlatém plášti. V levé ruce třímá žezlo a druhou ruku vztahuje k okřídlené ženě v levé části malby. Ženy vystupují z oblak a opět jsou doprovázeny dvěma malými okřídlenými chlapci. Nad postavou Spravedlnosti se objevuje nahý chlapec, který v levé ruce drží zlaté váhy a pravou rukou korunuje *Justitii*. V dolní části se nachází druhý chlapec, jenž u nohou Spravedlnosti přidržuje zeměkouli.

b3) *Temperantia* (Mírnost)

Tato malba se vyskytuje v jihovýchodním rohu pokoje. Alegorii mírnosti na výjevu představují dvě ženy a tři malí nazí chlapci. V první části se objevuje žena v červeném plášti uklidňující vzpírajícího se bílého koně. V části levé žena oděná v bílém šatu přijímá od chlapce vznášejícího se uprostřed uzdu. Další dva chlapci se nachází za ženou v bílém a drží velkou nádobu, z níž vylévají neidentifikovatelnou látku. Scéna se odehrává v oblacích.

b4) *Prudentia* (Moudrost)

Malba se objevuje v jihozápadním rohu místnosti. Moudrost zde představují postavy muže a ženy. Obě figury jsou znázorněny sedící na oblacích. Žena má oděny zlatobílé šaty, modrý plášť a kolem pravé ruky se jí obtáčí had. Muž sedí

opřený o ženu. Má oděn pouze červený plášť. V pravé části malby přidržuje chlapec zrcadlo, kterého se muž dotýká levou rukou a spolu se ženou do něho oba hledí. Nahoře na výjevu se vznáší další dva malí nazí okřídlení chlapci, z nichž jeden nese v rukou malé zrcadlo. V dolní části vylétá zpod oblak černý orel.

K těmto malbám malíř čerpal námět z grafických listů Michela Dorigniho, jenž se inspiroval realizacemi Simona Voueta. Malby v zámku v Doudlebech se oproti grafickým předlohám liší zrcadlovým převrácením.⁸¹

c1)

Malba se nachází v severní části stropu. Na výjevu se objevuje skupina pěti nahých chlapců. Hrají si na okraji lesa. Dva chlapci točí provazem, zatímco jeden se chystá ke skoku, druhý chlapec leží na zemi a pozoruje dění za nimi vlevo. Poslední postava vystupuje z levého okraje malby, pozvedá levou ruku a pozoruje ostatní chlapce.

c2)

Výjev se objevuje na východní části stropu. Malba představuje skupinu pěti nahých chlapců, kteří se nachází v přírodě. Vpravo se vyskytují dva chlapci. Jeden stojí a drží druhého vzhůru nohama. Uprostřed lezou další dva chlapci po čtyřech po zemi, jeden směrem do krajiny a druhý směrem k divákovi. Poslední chlapec stojí v levé části malby a má pozdviženou pravou ruku.

c3)

Malba se nachází na jižní části stropu. Opět se zde objevuje skupina pěti nahých chlapců, tentokrát však u hradeb města a v doprovodu psa. Ústřední chlapec drží v ruce balónek, vlevo vedle něho se krčí další chlapec a za touto dvojicí se krčí hnědý pes. V levé části se vyskytují dva chlapci. Jeden napřahuje ruce směrem k balónku, zatímco druhý, jenž má přes sebe přehozený červený

---

⁸¹ Grafické předlohy rozpoznala Radka Miltová. Miltová 2009, s. 37.

plášť, sleduje dění. Poslední chlapec sedí vpravo zády k divákovi a pozvedá pravou ruku.

c4)

Výjev vyplňuje medailon, který se objevuje na západní části stropu. Na malbě se vyskytuje skupina pěti nahých chlapců, kteří se nachází u skal. V levé části pod úpatím sedí jeden na kořeni stromu a drží hlavu druhému chlapci, který se k němu sklání. Za nimi stojí třetí chlapec, jenž má obě ruce pozdvižené směrem vzhůru. Vpravo jsou vyobrazení zbylí dva chlapci. Jeden vystupuje z okraje malby a druhý k němu vztahuje levou ruku, zatímco pravou ukazuje na dvojici hrajících si chlapců u úpatí skály.

XIII.) Třináctá místnost

Nevelký obdélný pokoj se nachází v západním křídle zámku. Místnost je zaklenuta zrcadlovou klenbou a osvětlena jedním oknem nacházejícím se na západní straně. Ve středu klenby se objevuje obdélné zrcadlo se skosenými rohy, jenž je tvořeno perlovcem a odstupňovaným štukovým rámem. Ústřední pole doplňují čtyři kruhové medailony po stranách také tvořené perlovcem a odstupňovaným štukovým rámem. Plochu stropu doplňuje štukový dekor skládající se z rostlinných spirál.

a) Laomedón a Hésioné

Ústřední postava Hésioné je oděna do bílého šatu a šedého pláště. Objevuje se klečící uprostřed malby. Za ní stojí dvě služebné, jedna v červených a druhá ve žlutých šatech. V pravé části je zachycen pohled na hradby města, které je ohraničeno sloupem s korintskou hlavicí a zdí s vázou. O zeď stojí opřený král Laomedón, který má oděn zlaté brnění a červený plášti. Na hlavě má posazenou korunu a v pravé ruce třímá žezlo, zatímco levou rukou pozvedá bílý kus látky. Za ním se objevuje skupina vojenských hodnostářů. V levé části se otevírá

pohled na moře, po kterém připlouvá na lasturovém voze taženém dvěma tritóni bůh Neptun s manželkou Amfitrité. Mořské božstvo doprovází další dva tritóni jeden hraje na tamburínu a druhý na trubku. Neptun je zobrazený jako starý muž. Má obtočenou červenou látku kolem pasu a v ruce třímá trojzubec. Amfitrité je oděna do modré suknice a bílé haleny. Sedí vedle Neptuna, v pravé ruce drží lyru a levou ruku pozvedá. Celé této skupině dominuje mořská příšera, jež vylézá z vody těsně před Hésioné. Pozadí tvoří v pravé části hradby města a na levé straně pohoří.⁸²

Tomuto vyobrazení Laomedóna a Hésioné předchází grafický list Christopa Weigela podle Eliase Christopa Heisse.⁸³

Tato událost je vylíčena v Ovidiových *Metamorfózách* (XI, 300 – 301).⁸⁴ Vládce moří Neptun se spolu s Apollónem pomstil trojskému králi Laomedónovi za to, že nesplnil slib odměny za jejich pomoc při stavbě hradeb. Apollón seslal na Tróju mor a Neptun na dceru Laomedóna, Hésioné, mořskou obludu, které měla být obětována. V té době přišel do Tróji Hérakles, jenž za příslib daru vzácného koně Hésioné zachránil.⁸⁵

Ve čtyřech doplňkových medailonech se objevují božské postavy.

b1) Triumf Galatey

Malba se nachází v kruhovém medailonu na severní straně místnosti. Galateia je zde vyobrazena nahá, pouze boky má překryté bílou roušku. Jede po moři na voze taženém delfíny. Doprovází jí dva malí tritóni a dvě mužské postavy. První muž se nachází v pravé části před Galateiou a vytrubuje, zatímco druhý se objevuje v levé části, polozakrytý ústřední ženskou postavou a pravou rukou ji drží kolem pasu. Kolem Galatey a tohoto muže vlaje fialová draperie. Nad touto skupina se vznáší dva Amorové, z nichž jeden se chystá vystřelit šíp.⁸⁶

---

⁸² Scénu identifikovala Milada Lejsková-Matyášová. Lejsková-Matyášová 1973, s. 232.

⁸³ Grafickou předlohu rozpoznala Radka Miltová. Miltová 2009, s. 38.

⁸⁴ Ovidius 1974, s. 300-301.

⁸⁵ Kérey 1998, s. 120-121.

⁸⁶ Scénu rozpoznala Radka Miltová. Miltová 2009, s. 37.

Dříve pole určováno jako Neptun a Amfitrité. Vošahlík - Lejsková-Matyášová 1973, s. 12.

K tomuto vyobrazení Galatey se nachází grafická předloha od Michela Dorignyho podle Simonu Voueta.⁸⁷

b2) Aurora a Kefalos

Výjev se objevuje v kruhovém medailonu na východní straně místnosti. Dvojice se nachází vyobrazena na oblacích. Aurora má oděný modrý šat a je vyobrazena okřídlená. Kefalos má oděnou pouze červenou bederní roušku a v pravé ruce drží kopí. Kolem této ústřední dvojice se vyskytují čtyři amorové, z toho dva se drží za Kefalovi nohy, zatímco dva se vznášejí nad jejich hlavami.

Jako předloha k tomuto vyobrazení slouží grafický list od Michela Dorignyho, jenž čerpal z maleb Simona Voueta. Oproti předloze je malba na zámku v Doudlebech zrcadlově převrácená.

b3) Aurora a Tithónus

Malba se nachází v kruhovém medailonu na jižní straně místnosti. Jedná se již o druhé zobrazení bohyně Aurory v tomto pokoji. Na této malbě se však objevuje neokřídlená a oděná pouze do červené draperie. Na hlavě má posazený věnec. Pravou rukou drží Tithóna. Ten je oděn do bílé roušky a má také na hlavě věnec. Tuto dvojici, která pluje po nebi, doprovází další postava ženy, jež vystupuje zpoza mraku a v pravé ruce drží zlatou roušku.⁸⁸

K této malbě se vyskytuje grafický list od Michela Dorignyho, podle Simona Voueta.⁸⁹ Vyobrazení této dvojice se uplatnilo i ve výzdobě Nového Hradu u Jimlína.⁹⁰

b4) Neznámá scéna

Výjev se objevuje v kruhovém medailonu na západní straně místnosti. Nachází se zde jedna mužská a dvě ženské postavy. Muž uprostřed má oděn červený plášť a přijímá věnec od ženy po pravé straně. Tato žena má korunu

---

⁸⁷ Grafickou předlohu rozpoznala Radka Miltová, Miltová 2009, s. 37.

⁸⁸ Scénu rozpoznala Radka Miltová, Miltová 2009, s. 37.

⁸⁹ Grafickou předlohu rozpoznala Radka Miltová, Miltová 2009, s. 161.

⁹⁰ Miltová 2009, s. 37.

z květů a oděn zlatý šat. V pozadí za mužem se objevuje druhá žena oděná do modrého šatu. V rukou třímá obilí a na hlavě má obilnou korunu.⁹¹ Ve spodní části tuto trojici doplňuje černobílý pes, kterého muž drží uvázaného, a malý chlapec s hroznem vinné révy v rukou.

Jako předloha této malby se nachází grafický list od Michela Dorignyho podle Simona Voueta. Oproti grafické předloze je malba v zámku v Doudlebech zrcadlově převrácená.

XIV.) Čtrnáctá místnost

Malý obdélný pokoj se nachází uprostřed západního křídla. Místnost osvětluje jedno okno ze západní strany a strop je zaklenut zrcadlovou klenbou. V jejím středu se nachází kruhové zrcadlo s dvěma půlkruhy na západní a východní straně. Plochu ohraničuje perlovec spolu s odstupňovaným štukovým rámem a vyplňuje jí nástěnná malba. Zbylá část klenby zdobí štukový dekor rostlinných spirál.

a) Hermés a Argos

Scéna se odehrává uprostřed lesa. Ve středu výjevu se objevují dvě ústřední mužské postavy. Vlevo sedí opřený o strom spící Argos. Je zobrazen jako starý vousatý muž, má oděnou pouze hnědou roušku přes boky a v levé ruce drží pastýřskou hůl. Vpravo stojí božský posel Hermés, jenž má na sobě červenou draperii přes boky, na hlavě okřídlenou přilbici a na nohách okřídlené topánky. Sklání se k Argovi a pravou rukou vytahuje meč z pochvy, kterou drží v levé ruce. V pravé části se zpoza keře objevuje bílá kráva.⁹²

Jedná se o výjev z Ovidiových *Metamorfóz* (1, 46 – 51).⁹³ Stooký pastýř Argos byl pověřen bohyní Hérrou, aby hlídal její kněžku Ió, kterou záletný Zeus proměnil v krávu. Hermés však měl podle Diova příkazu Ió vysvobodit. Pomocí

---

⁹¹ Pravděpodobně se jedná o bohyni plodnosti, země a rolnictví Déméter.

⁹² Označováno jako Báj o Hermovi, Vošahlík - Lejsková-Matyášová 1973, s. 12.

⁹³ Ovidius 1974, s. 46 – 51.

písně Arga uspal a poté ho zabil. Héra pak Argovýmá očima ozdobila ocasy svých pávů.⁹⁴

XV.) Patnáctá místnost

Jedná se o malý obdélný pokoj nacházející se v západním křídle zámku. Místnost osvětluje jedno okno na západní straně a strop je zaklenut zrcadlovou klenbou, v jejímž středu se nachází obdélné zrcadlo s konkávně zahnutými rohy. Po stranách se objevují další čtyři doplňkové medailony. Tyto medailony jsou spolu s hlavním zrcadlem ohraničeny perlovcem, odstupňovaným štukovým rámem a vyplněny nástěnnou malbou. Kruhové medailony dělí zbytek stropu na čtyři plochy, jež vyplňuje štukový dekor rostlinných spirál.

a) Kadmos a dračí vojáci

Výjev se odehrává v údolí pod skalami. V levé části u skal stojí Kadmos oděn do červeného brnění, zlatého pláště a vysokých hnědých bot. Na hlavě má posazený čepec. V pravé ruce drží luk, zatímco levou ruku má pozdviženou. U nohou mu leží mrtvý drak. Kadmos sleduje odehrávající se bitvu v údolí v pravé části malby. Shluk bijících se mužských postav doplňují bojovníci „vyrůstající“ ze země. Objevují se zde pouze helmy, hlavy či do půli těla vylezlí muži. Vpravo nahoře z otevřených oblak shlíží bohyně Athéna oděná v zeleném šatu s přilbicí na hlavě, štítem v pravé ruce a kopím v levé ruce.⁹⁵

Námět vychází z Ovidiových *Metamorfóz* (3, 84 – 88).⁹⁶ Syn sídónského krále Kadmos na radu Apollóna sledoval bílou kravku, jež měla ukázat, kde má Kadmos založit město. Avšak v místě, které kravka vybrala, nebyla voda, proto poslal Kadmos své druhy do lesa. Ti našli pramen v jeskyni, kterou obýval had s dračí hlavou, jenž je posléze zabil. Když se Kadmos za nimi vypravil a našel je mrtvé vedle hada, bez váhání se na něho vrhl a v těžkém boji ho zabil. Zjevila se

---

⁹⁴ Zamarovský 2013, s. 62.

⁹⁵ Scénu identifikovala Milada Lejsková-Matyášová. Lejsková-Matyášová 1973, s. 228.

⁹⁶ Ovidius 1974, s. 84 – 88.

mu však bohyně Athéna, která chtěla, aby vytrhal z dračí tlamy zuby a zasel je na poli. Ze země vyrostl oddíl ozbrojených vojáků, kteří se pobíjeli mezi sebou. Když jich zbylo jen pět, Athéna jim poručila, aby odložili zbraně a přísahali věrnost svému veliteli Kadmovi. S pomocí těchto bojovníků postavil město, jež dostalo jméno Théby.⁹⁷

Čtyři kruhové doplňkové medailony představují čtyři živly.

b1) Oheň

Malba se nachází v kruhovém medailonu na severní straně místnosti. Postava kováře zde symbolizuje oheň. Je vyobrazen jako starší vousatý muž v kovářské dílně. Sedí u kovadliny, má oděnou červenou košili, šedou zástěru a na hlavě posazenou čepici. V levé ruce přidrží v kleštích na kovadlině kovaný předmět a pravou rukou, jež má v rozmachu, drží kladivo.

b2) Země

Výjev vyplňuje kruhový medailon na východní straně místnosti. Země je zde situována do postavy rolníka. Objevuje se zde jako starší vousatý muž uprostřed zahrady. Má oděnou hnědou košili s bílou vestou a na hlavě posazený červený čepec. V pravé ruce třímá předmět a levou rukou si přidrží motyku, kterou má přehozenou přes rameno.⁹⁸

b3) Voda

Výjev se objevuje v kruhovém medailonu na jižní straně místnosti. Vodu představuje postava rybáře. Jedná se o starého vousatého muže oděného v hnědém plášti. V pravé ruce drží rybářský prut a levou rukou si u těla přidrží vědro s vodou.⁹⁹

---

⁹⁷ Zamarovský 2013, s. 216.

⁹⁸ Předmět v pravé ruce kvůli poškození malby nelze rozeznat.

⁹⁹ Kvůli poškození nelze rozeznat předměty v pozadí.

b4) Vzduch

Malba se nachází v kruhovém medailonu nad oknem na západní straně místnosti. Vyobrazuje muže bez vousů oděného ve šlechtickém úboru. Na hlavě má posazený černý klobouk a kolem ramen má černý plášť. U boku se mu objevuje meč. Na pravé pozdvižené ruce mu sedí pták. Je zobrazen v krajině.

XVI.) Šestnáctá místnost

Jedná se o velký obdélný rohový pokoj na křížení severního a západního křídla, přičemž z jedné strany k němu přiléhá severní schodiště. Místnost osvětlují tři okna, jedno ze západní strany a dvě ze strany severní. Pokoj je zaklenut zrcadlovou klenbou, v jejímž středu se objevuje obdélné zrcadlo, které tvoří perlovec a odstupňovaný štukový rám a nástěnná malba. Hlavní plochu dotvářejí čtyři doplňkové medailony umístěné v rozích místnosti. Mezi těmito menšími medailony se objevují pásy vyplněné štukovým dekorem rostlinných spirál.

a) Shromáždění olympských bohů

Jde o největší nástěnnou malbu na celém zámku. Shromáždění bohů se odehrává na oblacích. Místo se vyskytuje i pohled na zemi. Uprostřed malby trůní ústřední dvojice, a to nejvyšší bůh Zeus a bohyně Héra. Zeus je zde vyobrazen jako starý vousatý muž oděný do zlaté roušky přes boky a zlatého pláště. Na hlavě má posazenou korunu a v levé ruce drží žezlo, zatímco v pravé ruce třímá blesky. Ty se objevují také spolu s černým orlem u jeho nohou. Héra je zde zobrazena jako starší žena v růžovém šatu a s bílým pláštěm. Pravou rukou ukazuje směrem na Dia a v levé ruce drží páva. Napravo za touto dvojicí se nachází Hébé. Je vyobrazena polonahá s modrou rouškou přes boky. V levé ruce drží zlatý pohár. Vpravo od Dia se nachází bohyně rodinného krbu Hestia. Má oděn modrý šat a modrý plášť. V levé ruce třímá oheň a pravou rukou se opírá o lyru. Nad ní z mraků vystupují Hesperovny. Tři ženy, z nichž jedna je nahá,

vedle ní druhá polonahá, oděná v hnědém šatu a poslední se objevuje za touto dvojicí, má hnědý šál a nad hlavou třímá větve se zlatými jablky. Pod nimi sedí bůh ohně a kovářství Héfaiostos, jež má oděnou pouze červenou roušku kolem boků. Zobrazen jako starší vousatý muž držící oběma rukama hůl. Po Héfaiostově pravici se objevuje bůh vína Dionýsos v hnědém oděvu s věncem z hroznů vinné révy na hlavě. Po Héfaiostově levici se nachází bůh Janus. Je zobrazen v hnědém plášti se dvěma obličejí, jedním starším vousatým a druhým mladým bezvousým. Naproti němu stojí Pan, který v pravé ruce třímá panovu flétnu. Mezi těmito dvěma postavami se vyskytuje ještě třetí mužská postava v modrém oděvu. Napravo této trojice stojí bohyně moudrosti a války Pallas Athéna. Má oděnou zbroj a zelený plášť. Na hlavě má posazenou přilbici s péry. V levé ruce drží kopí se štítem a pravou rukou ukazuje směrem k hlavní božské dvojici vlevo, zatímco shlíží na Hérakla v pravé části. Héraklés má oděnou kolem pasu hnědou draperii a opírá se o kyj. Nad Athénou a Héraklem se v oblacích objevuje okřídlená ženská postava Fáma, jenž v levé ruce třímá zvonec a v pravé ruce drží trubku, na niž troubí. Pod Héraklém sedí bůh moře Poseidon. Oděný v hnědobílém plášti se opírá o hnědé kolo. U nohou mu leží trojzubec a u ruky se mu objevují mořské řasy. V levé části malby se pod ústřední dvojicí objevuje Afrodita, Árés a Amor. Afrodita má oděnou zlatou halenu a zelenou suknicí. V levé ruce drží zlaté jablko Hesperidek. U nohou se jí objevuje malý okřídlený nahý Amor se dvěma holubicemi. Árés se nachází naproti Afroditě a je vyobrazen otočený zády k divákovi. Má oděnou vojenskou zbroj a hnědou suknicí. Na nohou má obuté vysoké hnědé boty a na hlavě má nasazenou přilbici s péry. V pravé ruce třímá kopí a v levé ruce velký štít. Nalevo od této trojice se nachází bohyně lovu Artemis. Je oděna do červeného pláště a v levé ruce drží velký luk. Nad Artemis sedí jeden z Hériných pávů, vedle něhož se objevuje další dvojice. Zády k divákovi sedí bohyně Déméter. Má oděnou žlutý šat a modrý plášť. V pravé ruce drží srp a v levé otep slámy. Druhá žena je oděna v červený šat a v ruce třímá větvičku. Nalevo od této dvojice přichází božský posel Hermés. Oděný do červené draperie a modrého pláště třímá v pravé ruce *caduceus* a na hlavě má posazenou okřídlenou čapku. Pod Hermem se objevuje sedící postava boha

podsvětí Háda. Má oděnou bílou roušku přes boky a hnědý plášť. V pravé ruce třímá dvojzubec. U nohou se mu objevuje havran. Poslední postava na této malbě se objevuje v levém horním rohu a jedná se o bohyni duhy Íris. Nachází se zde opřená o duhu, oděná ve žlutých šatech s červeným šálem.

K tomuto vyobrazení se objevuje grafický list Christopa Weigela, který čerpal z díla Eliase Christopa Heisse.

V rozích se objevují čtyři doplňkové medailony. Ve třech jsou vyobrazeny lovecké výjevy a v jednom je krajina se západem slunce. Lovu se vždy účastní pouze jeden člověk. Jde o lov v terénu, ve vodě a ve vzduchu. Nabízí se zde myšlenka, zda lovy opět nepředstavují čtvero živlů, přičemž poslední oheň, lovem těžko vyjádřitelný, je symbolizován ohnivým západem slunce.¹⁰⁰

b1)

Výjev se nachází v kruhovém medailonu v severozápadním rohu místnosti. Objevuje se zde vyobrazen mladý lovec v zeleném kabátci s brašnou u pasu. Na hlavě má posazený černý klobouk a na ruku rukavice. Oběma rukama drží hůl. V pravé části se objevují dva psi, jeden hnědý a druhý bílý. Scéna se odehrává u úpatí hory, jenž ční v pozadí. Krajina je zde vyobrazena velmi kopcovitá.

b2)

Na kruhovém medailonu, který se objevuje v severovýchodním rohu místnosti, se nachází vyobrazen západ slunce. Malbou protéká řeka, jež se vlévá do jezera v pozadí. Podél břehů řeky rostou stromy a keře. V pravé části se nachází skála. V pozadí za jezerem se objevuje pohoří, za nímž zapadá slunce, a červánky se rozlévají po celé obloze.

b3)

Malba se nachází v kruhovém medailonu v jihovýchodním rohu místnosti. Scéna se odehrává na louce u lesa. Je zde vyobrazen mladý muž v modrém oděvu

---

¹⁰⁰ Vošahlík – Lejsková-Matyášová 1973, s. 13.

a červeném plášti. V levé ruce třímá klec na pláty a pravou ruku má pozvednutou. V pravé části malby se objevuje osamocený strom, z kterého vzlétá pták směrem k muži. V pozadí se je vyobrazeno pohoří.

b4)

Výjev se nachází v kruhovém medailonu v jihozápadním rohu místnosti. Na malbě se objevuje mladý muž stojící u řeky. Má oděn červený kabátec a u nohou má položen černý klobouk a pár rukavic. V řece pobíhají dva psi, hnědý a bílý. Druhý břeh řeky zarůstá křovím a stromy.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo identifikovat a interpretovat nástěnné malby a popsat štukovou výzdobu, která se nachází v interiéru zámku v Doudlebech nad Orlicí.

V doudlebském zámku se nachází patnáct pokojů obsahující nástěnné malby, které se mohou dělit do tří ikonografických okruhů. Jde o malby mytologického námětu, dále se zde objevují náboženská témata a emblematické výjevy. Nejméně se zde objevuje náboženských témat, která se nachází pouze v místnosti před kaplí a na klenbě kaple. Tři pokoje jsou zdobeny emblematickými výjevy, a největší část výzdoby dalších místností tvoří mytologické náměty. Převážná část mytologických témat vychází z Ovidiových *Metamorfóz*. K malbám můžeme dokumentovat značné množství předlohového materiálu, z něhož malíř vycházel. Výzdoba doudlebského zámku ukazuje běžný způsob čerpání grafik z vícezdrojových okruhů. Kvalita maleb a absence jakékoliv vlastní investice tvůrce umožňuje prozkoumání používaných grafických zdrojů. Největšímu zastoupení se zde dostalo grafickým listům Michela Dorignyho. Dále se zde objevují grafické předlohy od Melchiora Küssela, Christopa Weigela či z bruselského vydání *Metamorfóz* z roku 1677. Nadále se však v doudlebském zámku objevují nástěnné malby, ke kterým se nám grafické listy nepodařilo najít, a tak stále předlohu postrádají.

Některé výjevy ztrácí svou autenticitu z důvodu poškození maleb a mylného restaurování. Objevuje se zde chybná atribuce či zdeformovaná a těžko rozpoznatelná zvěř. V některých případech se nám podařilo určit přesnou identifikaci jen díky grafickým listům.

Osobně předpokládám spolupráci více tvůrců, kteří museli u všech zobrazení vycházet z grafických předloh.

Již díky grafickým předlohám a odborným textům se nám podařilo vyvrátit interpretaci malby Svatby Pélea a Thetis, kterou lze považovat za nejznámější a z hlediska obsahu i předlohy za nejzajímavější. Grafická předloha od Melchiora Küssela, jež byla vytvořena podle návrhu na scénickou dekoraci k opeře *Il pomo*

d'oro, spolu s textem k opeře dokládá, že jde o Hostinu olympských bohů. Jsme tedy svědky barokní úpravy báje, která předcházela Paridově soudu.

Za zmínku také stojí ústřední malba v osmé místnosti. Námět byl dříve určován jako Boj katolické církve proti herezi. K malbě se nám nepodařilo dohledat příslušný grafický list a nápisové pásky, jež doplňují výjev, byly z velké části poškozené. Přesto se nám povedlo z velké části rozluštit nápis na desce v dolní části. Text je latinskou citací z Matoušova evangelia, kde se praví o založení církve na Petrově skále. Malbu identifikujeme jako Alegorii církve. Problém definitivního určení námětu je do budoucna otevřen dalším možnostem bádání.

Co se týče emblematických výjevů, práce nepojímá hlubší významovou studii emblematických vyobrazení. Pojednává pouze o popisu všech emblémů spolu s nápisovými páskami a přiřazuje k nim příslušné grafické předlohy.

Štuková výzdoba místností není nijak rozsáhlá. Převážně jde o odstupňované rámy, které spolu s perlovcem ze štuku ohraničují nástěnnou malbu. Klenby místností kromě maleb zdobí také jednoduchý štukový dekor, jenž se skládá z listových spirál. Stejně štukové dekorace se objevují ve všech místnostech.

Práce neobsahuje souhrnnou studii, která by zařadila soubor maleb v doulebském zámku do kontextu dobové tvorby v Čechách či na Moravě. Vzhledem k obsáhlosti tematiky již nebylo možné nastudovat a zpracovat veškerou tvorbu v Českých zemích. To vše vybízí k dalšímu bádání, které by objasnilo autorství maleb, další možné grafické předlohy a některé nesrovnalosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

PRAMENY

Aleš Vošahlík - Milada Lejsková-Matyášová, *Raně barokní nástropní malby zámku v Doudlebech nad Orlicí a jejich restaurování*, Národní památkový ústav Pardubice. Pardubice 1971.

LITERATURA

Bible 2007

Bible – Písmo svaté Starého a Nového zákona, Praha 2007.

Blažíček 1989

Oldřich Jakub Blažíček (et. al.), *Dějiny českého výtvarného umění. Od počátku renesance do závěru baroka II/1*, Praha 1989.

Blažíček – Kropáček 1991

Oldřich Jakub Blažíček – Jiří Kropáček, *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*, Praha 1991.

Brych – Redek 2005

Vladimír Brych – Jan Redek, *České hrady, zámky a tvrze*, Prahy 2005.

Dvořáček 2005

Petr Dvořáček, *Architektura českých zemí*, Praha 2005.

Halada 1992

Jan Halada, *Lexikon české šlechty*, Praha 1992.

Hazdra 2012

Zdeněk Hazdra, Eleonora Dujková rozená hraběnka z Bubna a Litic, *Xantypa XVIII*, č. 12, s. 70.

Hrubý 1990

Vladimír Hrubý (et.al.), *Hrady a zámky východních Čech*, Pardubice 1990.

Kerényi 1998

Karl Kerényi, *Mytologie Řeků II. Příběhy héróů*, přel. Jan Binder, Praha 1998.

Lejsková-Matyášová 1968

Milada Lejsková-Matyášová, Barokní emblémy v zámku v Doudlebech nad Orlicí, *Umění XVI*, 1968, č. 1, s. 59–68.

Lejsková-Matyášová 1973

Milada Lejsková-Matyášová, K závěru restaurátorských prací v interiérech doudlebského zámku, *Památková péče 33*, 1973, s. 227-232.

Lejsková-Matyášová 1975

Milada Lejsková-Matyášová, Odezva slavnosti na vídeňském dvoře Leopolda I. v nástropní výzdobě zámku v Doudlebech nad Orlicí, *Umění XXIII*, 1975, č. 4, s. 366–371.

Mašek 2008

Petr Mašek, *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti I.*, Praha 2008.

Mikulec 1997

Jiří Mikulec, *Leopold I. Život a vláda barokního Habsburka*, Praha - Litomyšl 1997.

Miltová 2009

Radka Miltová, *Mezi zalíbením a zavržením: recepce Ovidiových Metamorfóz v barokním umění v Čechách a na Moravě*, Brno 2009.

Nešpor 1903

Jan Nešpor, *Průvodce po východních Čechách*, Ústí nad Orlicí 1903.

Ovidius 1974

Publius Ovidius Naso, *Proměny*, přel. Ivan Bureš, Praha 1974.

Poche 1977

Emanuel Poche (et. al.), *Umělecké památky Čech I*, Praha 1977.

Royt 2007

Jan Royt, *Slovník biblické ikonografie*, Praha 2007.

Rulíšek 2006

Hynek Rulíšek, *Postavy, atributy, symboly: slovník křesťanské ikonografie*, České Budějovice 2006.

Šimek 1989

Tomáš Šimek (et. al.), *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha 1989.

Vošahlík 1975

Aleš Vošahlík, *Doudleby*, Pardubice 1975.

Vošahlík – Lejsková-Matyášová 1973

Aleš Vošahlík – Milada Lejsková-Matyášová, *Státní zámek Doudleby nad Orlicí*, Pardubice 1973.

Zamarovský 2013

Vojtěch Zamarovský, *Bohové a hrdinové antických bájí*, Praha 2013.

Žmolík 2013

Václav Žmolík, Na zámku Bubnů – Litic, *Xantypa XIX*, 2013, č. 3, s. 56 – 58.

STARÉ TISKY

Fajardo 1649

Diego de Saavedra Fajardo, *Symbola christiano – politica. Idea principis politici-christiano, centum symbolis expressa amoenissimis symbolis*. Bruselas 1649.

Ovidius 1677

Les Metamorphoses d'Ovide en latin et en françois divisées en XV. livres, avec de nouvelle Explications Historiques, Morales, Politiques sur toutes les Fables, chacume selon son sujet. De la traduction de Mr. Pierre Du – Ryer de l'academie françoise, Bruxelles 1677.

Ludwig – Hachenberg 1677

Karl Ludwig – Paul Hachenberg, *Philothei. Symbola Christiana: quibus hominis Christiani exprimitur*. Francfort 1677.

Typot - Sadeler 1601

Jacob Typot – Egidius Sadeler, *Symbola Divina & Humana pontificum imperatorum regum. Tomus primus/Accessit brevis, & facilis Isagoge lac. Typoi*. Praga 1601.

Sbarra – Burnacini 1668

Francesco Sbarra - Lodovico Burnacini , *Il pomo d'oro: festa teatrale rappresentata in Vienna per l'augustissime nozze delle Sacre Cesaree Reali Maestà di Leopoldo, e Margherita*, Vienna 1668.

Baur 1670

Johann Wilhelm Baur, *Iconographia completens in se, passionem miracvla, vitam Christi vniversam, nec non, prospectvs rarissimorum portuum, palatiorvm, hortorum, historiarvm, aliarvmq rerum, quae per Italiam, spectatv svnt dignae, proprio aere aeri incisae, et venales expositae, a Melchiore Kysell Avgvstano, Avgvstae vindelicorum*, 1670.

INTERNETOVÉ ZDROJE

<http://centuriespast.tumblr.com/post/16467172385/melchior-kusel-german-augsburg-1626-1683> vyhledáno 22. 9. 2013

http://warburg.sas.ac.uk/vpc/VPC_search/pdf vyhledáno 22. 9. 2013.

<http://www.culture.gouv.fr/Wave/image/joconde> vyhledáno 22. 9. 2013.

SEZNAM OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

1. Vertumnus a Pomona, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
2. Vertumnus a Pomona, bruselské vydání *Metamorfóz* z roku 1677, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
3. Svatba Pélea a Thetis, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
4. Svatba Pélea a Thetis, uloženo: Arcidiecézní muzeum Kroměříž, album B46, grafický list G440, foto: Tereza Vomočilová 20. 12. 2013.
5. Hermés, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
6. Héra, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
7. Afrodita, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
8. Pallas Athéna, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
9. Rychlost, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
10. Síla, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
11. Láska, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
12. Moudrost, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
13. Paridův soud, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
14. Paridův soud, bruselské vydání *Metamorfóz* z roku 1677, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
15. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
16. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
17. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
18. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
19. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
20. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
21. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
22. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
23. Květy v kruhu, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
24. Květy v kruhu, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

25. Had ovinutý kolem žezla, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 3. 2013.
26. Had ovinutý kolem žezla, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
27. Řeka za měsíčního světla, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
28. Kovářská dílna, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5.
2013.
29. Řeka za měsíčního světla, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
30. Kovářská dílna, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
31. Ruka zalévající květiny, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
32. Kočár tažený párem bílých koní, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.
33. Ruka zalévající květiny, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
34. Kočár tažený párem bílých koní, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2.
2014.
35. Palma zrcadlí se ve vodě, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
36. Lán obilí šlehaný deštěm, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
37. Palma zrcadlí se ve vodě, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
38. Lán obilí šlehaný deštěm, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
39. Loď s ponořeným veslem, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
40. Dvě ruce, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
41. Loď s ponořeným veslem, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
42. Dvě ruce, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
43. Papoušek a had, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5.
2013.
44. Perla ve škebli, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5.
2013.

45. Papoušek a had, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
46. Perla ve škebli, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.
47. Kybelé a její děti, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
48. Kybelé a její děti, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
49. Niké s Venuší a Amorem, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
50. Zeus a Aeolus, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
51. Zeus a Aeolus, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
52. Héra a Iris, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
53. Poseidon a Amfitrité, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
54. Poseidon a Amfitrité, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
55. Zima, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
56. Léto, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
57. Podzim, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová, 31. 5. 2013.
58. Jaro, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
59. Panna, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
60. Panna, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
61. Fénix v hořícím hnízdě, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
62. Fénix v hořícím hnízdě, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
63. Sluneční hodiny, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
64. Orel s hadem v hrudi, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
65. Sluneční hodiny, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
66. Orel s hadem v hrudi, *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014:
67. Holubice s ratolestí, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

68. Anděl, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
69. Holubice s ratolestí, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
70. Anděl, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
71. Pes u sloupu, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
72. Želv v krajině, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
73. Pes u sloupu, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
74. Želva v krajině, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
75. Lev, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
76. Okřídlený lev, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
77. Lev, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
78. Okřídlený lev, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
79. Jehlan, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
80. Ruce spojené v plamenech, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
81. Jehlan, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
82. Ruce spojené v plamenech, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.
83. Alegorie církve, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
84. Mojžíš a bronzový had, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
85. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
86. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
87. Abrahám a Izák, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
88. Ignác z Loyoly, Antonín Paduánský, František Xaverský, František z Assisi, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
89. Sv. Starosta s houslistou, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
90. Sv. Florián, sv. Apolena a sv. Agáta, Doudleby nad Orlicí, foto:
Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

91. Slunečnice otáčející se za sluncem, Doudleby nad Orlicí, foto:
Tereza Vomočilová 31. 5. 2013
92. Ruka s kuší, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
93. Slunečnice otáčející se za sluncem, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
94. Ruka s kuší, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
95. Sluneční hodiny, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5.
2013.
96. Ruka s rohem hojnosti, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
97. Sluneční hodiny, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
98. Ruka s rohem hojnosti, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
99. Dva pilony, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
100. Řeka s hejnem ptáků, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
101. Dva pilony, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
102. Řeka s hejnem ptáků, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
103. Otevřené hodinky, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
104. Řeka s rákosím, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5.
2013.
105. Otevřené hodinky, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
106. Řeka s rákosím, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
107. Jelen s laní, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
108. Ruka zapalující oheň, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
109. Jelen s laní, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
110. Ruka zapalující oheň, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
111. Skála vystupující nad mraky, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.
112. Řeka se skálou a břehem, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

113. Skála vystupující nad mraky, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
114. Řeka se skálou a břehem, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.
115. Průvod faunovské rodiny, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
116. Askalafos a Próserpina 1, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
117. Askalafos a Próserpina 2, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
118. Askalafos a Próserpina, Melchior Küssel, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
119. *Fortitudo*, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
120. *Fortitudo*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
121. *Justitia*, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
122. *Justitia*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
123. *Temperantia*, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
124. *Temperantia*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
125. *Prudentia*, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013
126. *Prudentia*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
127. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
128. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
129. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
130. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
131. Laomedón a Hésioné, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.
132. Triumf Galatey, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
133. Triumf Galatey, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
134. Aurora a Kefalos, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

135. Aurora a Kefalos, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013:
136. Aurora a Tithónus, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
137. Aurora a Tithónus, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
138. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
139. Doudleby nad Orlicí, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.
140. Hermés a Argos, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
141. Kadmos a dračí vojáci, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
142. Oheň, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
143. Země, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
144. Voda, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013:
145. Vzduch, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5: 2013.
146. Shromáždění olympských bohů 1, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
147. Shromáždění olympských bohů 2, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
148. Shromáždění olympských bohů 3, Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
149. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
150. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
151. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
152. Doudleby nad Orlicí, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.
153. První patro zámku s vyznačenými nástěnnými malbami, foto: Tereza Vomočilová 18. 10. 2013.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

1. Vertumnus a Pomona, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

2. Vertumnus a Pomona, bruselské vydání *Metamorfóz* z roku 1677,
foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

3. Svatba Pélea a Thetis, foto Tereza Vomočilová 31. 5. 2013

4. Svatba Pélea a Thetis, uloženo: Arcidiecézní muzeum Kroměříž, album B46, grafický list G440, foto: Tereza Vomočilová 20. 12. 2013.

5. Hermés, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

6. Héra, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

7. Afrodita, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013

8. Pallas Athéna, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

9. Rychlost, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

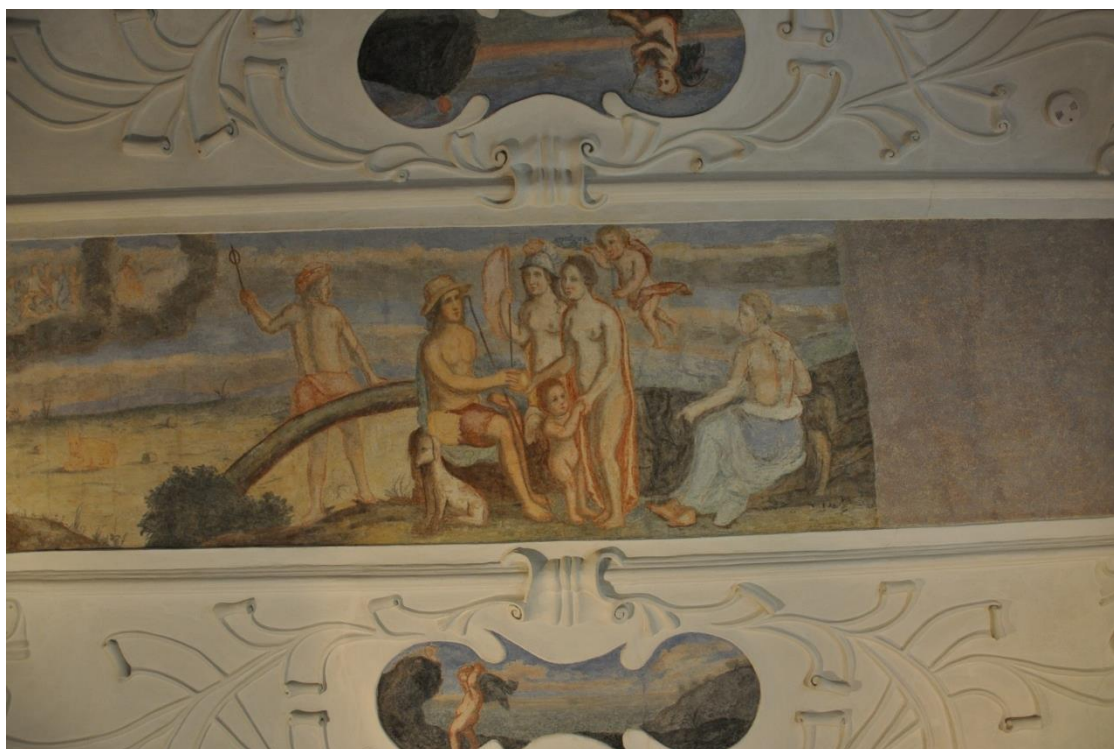
10. Síla, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

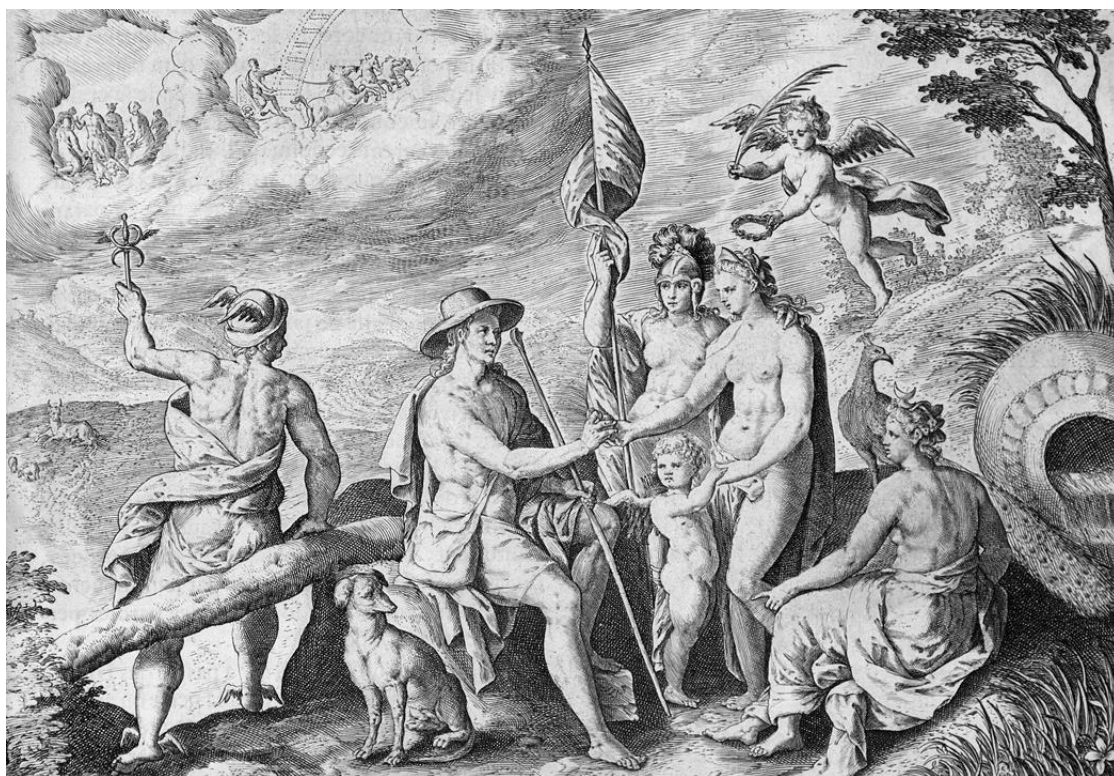
11. Láska, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

12. Moudrost, foto Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

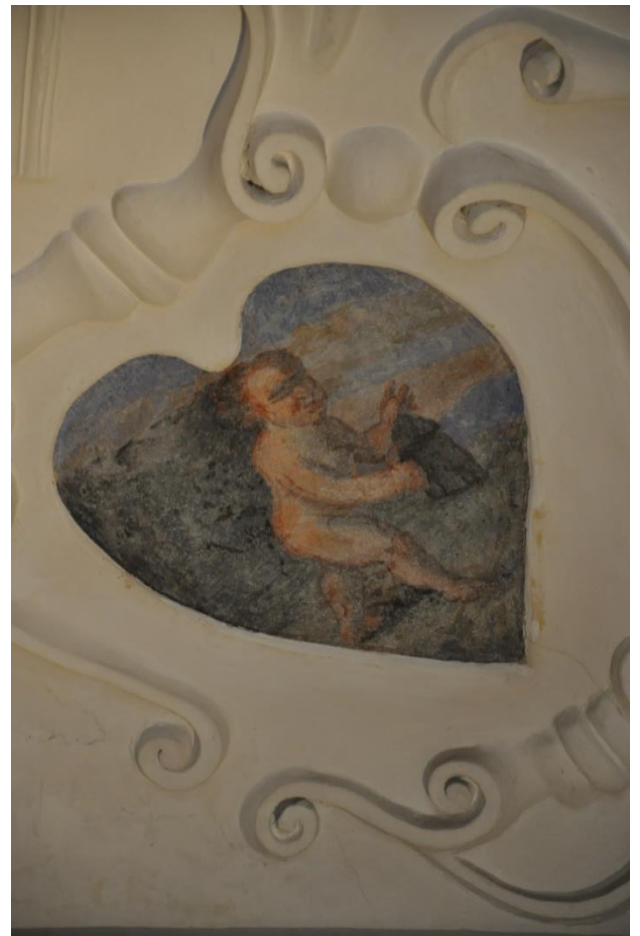
13. Paridův soud, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

14. Paridův soud, bruselské vydání *Metamorfóz* z roku 1677, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013

15. foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

16. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

17. foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

18. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

19. foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

20. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

21. foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

22. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

23. Květy v kruhu, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

24. Květy v kruhu, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

25. Had ovinutý kolem žezla, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

26. Had ovinutý kolem žezla, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

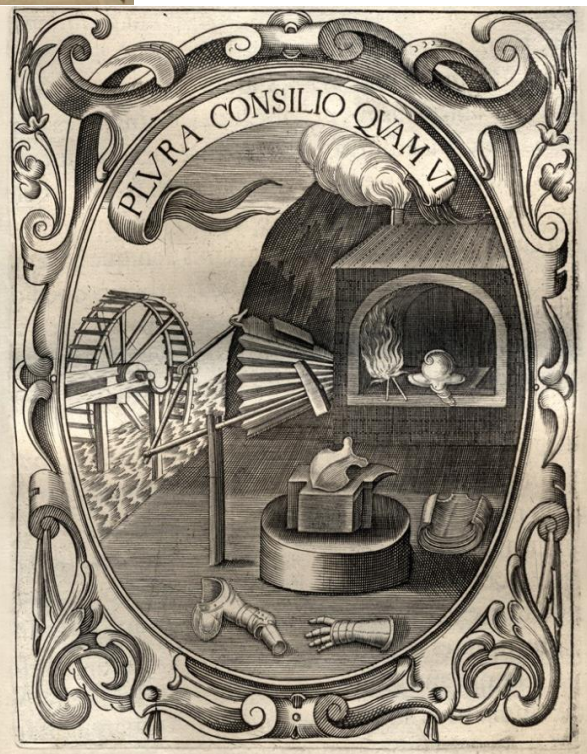
27. Řeka za měsíčního světla, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

28. Kovářská dílna, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

29. Řeka za měsíčního světla, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

30. Kovářská dílna, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

31. Ruka zalévající květiny, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

32. Kočár tažený párem bílých koní, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

33. Ruka zalévající květiny, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

34. Kočár tažený párem bílých koní, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

35. Palma zrcadlící se ve vodě, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013

36. Lán obilí šlehaný deštěm, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2014.

37. Palma zrcadlící se ve vodě, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

38. Lán obilí šlehaný deštěm, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

39. Loď s ponořeným veslem, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

40. Dvě ruce, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

41. Loď s ponořeným veslem, foto: *Symbola cristiano politica* 5. 2. 1014.

42. Dvě ruce, foto: *Symbola cristiano politica* 5. 2. 2014.

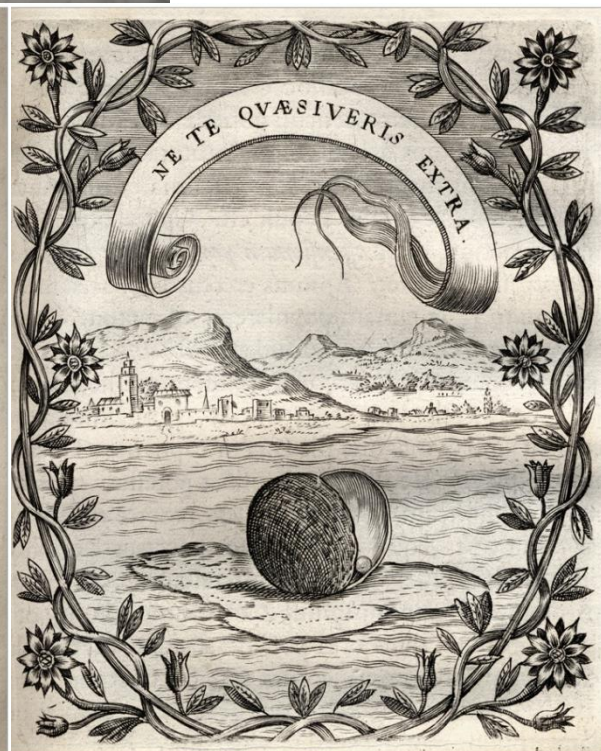
43. Papoušek a had, foto:
Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

44. Perla ve škebli, foto:
Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

45. Papoušek a had, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

46. Perla ve škebli, foto: *Symbola christiano politica* 5. 2. 2014.

47. Kybelé a její děti, foto:
Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

48. Kybelé a její děti, Michel
Dorigny, foto: internetový
zdroj 22. 9. 2013.

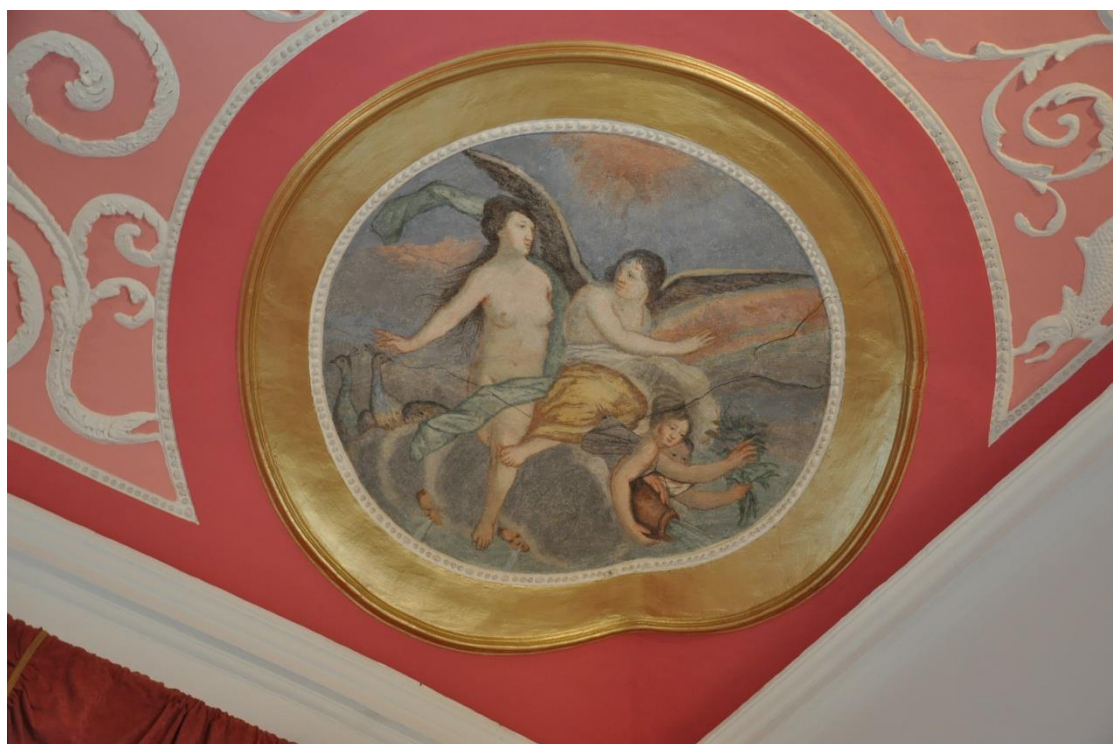
49. Níké s Venuší a Amorem, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

50. Zeus a Aeolus, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

51. Zeus a Aeolus, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013

52. Héra a Iris, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

53. Poseidon a Amfitrité, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

54. Poseidon a Amritrité, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

55. Zima, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

56. Léto, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

57. Podzim, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

58. Jaro, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

59. Panna, foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

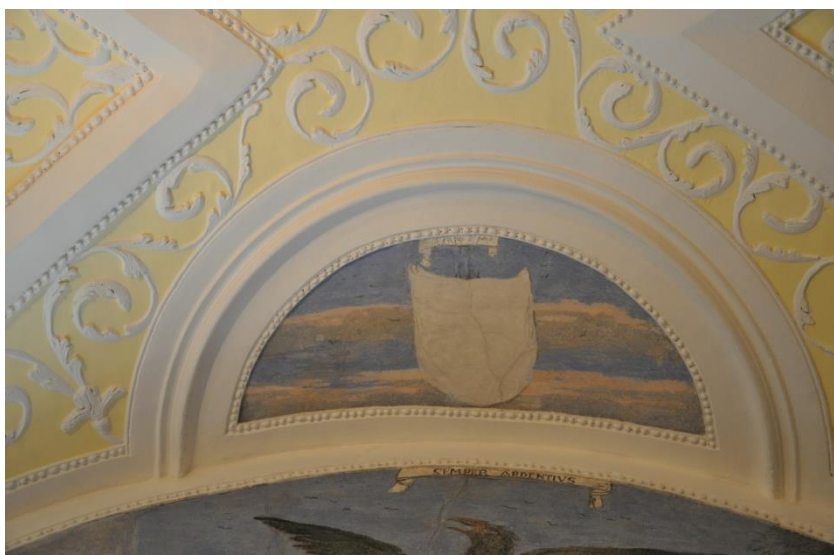
60. Panna, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.

61. Fénix v hořícím hnízdě, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

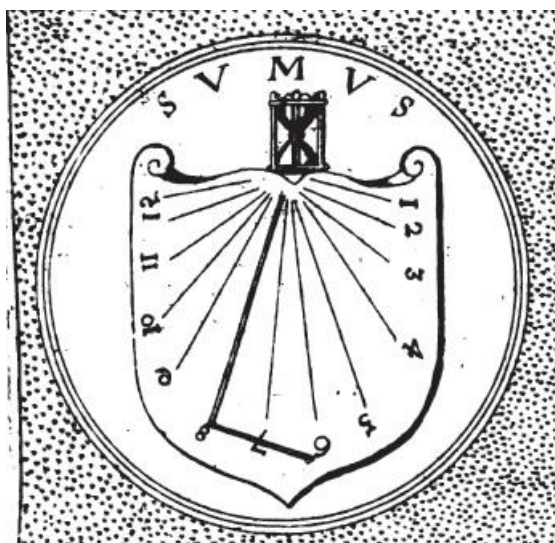
62. Fénix v hořícím hnízdě, foto:
Symbola divina et humana 25. 2.
2014.

63. Sluneční hodiny,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

64. Orel s hadem
v hrudi, foto:
Tereza
Vomočilová 31.
5. 2013.

65. Sluneční hodiny, foto: *Symbola
divina et humana* 25. 2. 2014.

66. Orel s hadem v hrudi, foto: *Symbola
divina et humana* 25. 2. 2014.

67. Holubice
s ratolestí, foto:
Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

68. Anděl, foto:
Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

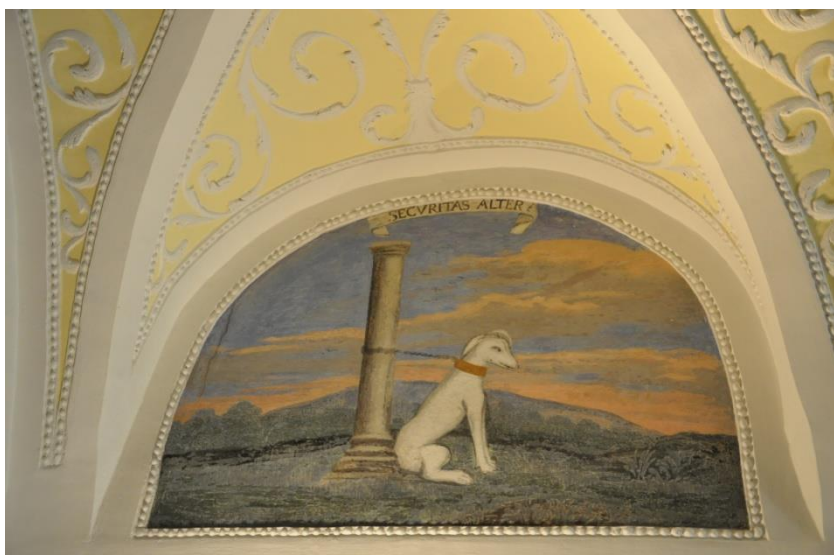

69. Holubice s ratolestí, foto: *Symbola
divina et humana* 25. 2. 2014.

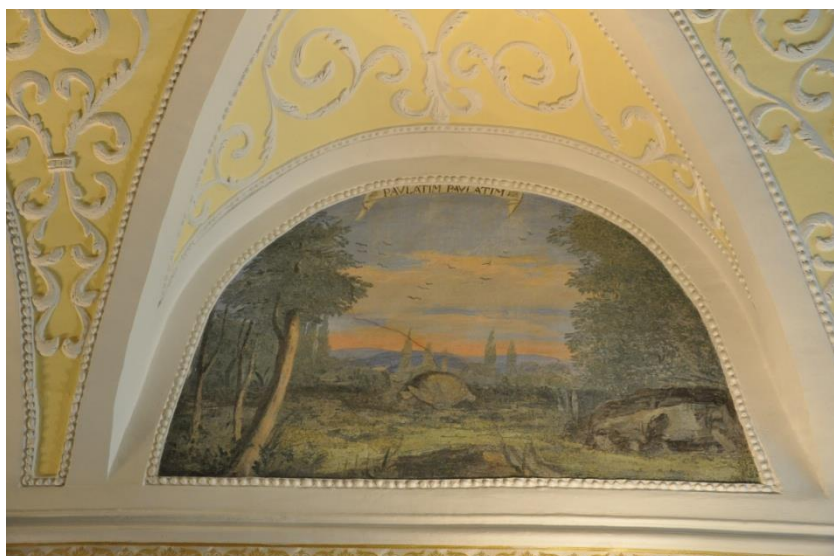

70. Anděl, foto: *Symbola divina et
humana* 25. 2. 2014.

71. Pes u sloupu,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

72. Želva v krajině,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

73. Pes u sloupu, foto: *Symbola divina
et humana* 25. 2. 2014.

74. Želva v krajině, foto: *Symbola divina
et humana* 25. 2. 2014.

75. Lev, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

76. Okřídlený lev, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

77. Lev, foto: *Symbola divina et humana* 25.2. 2014.

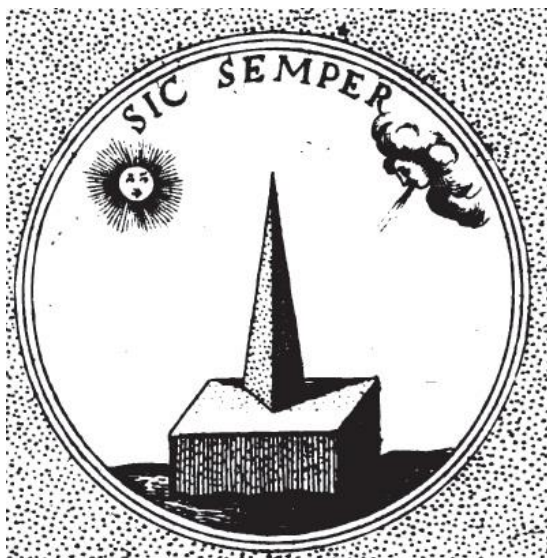
78. Okřídlený lev, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.

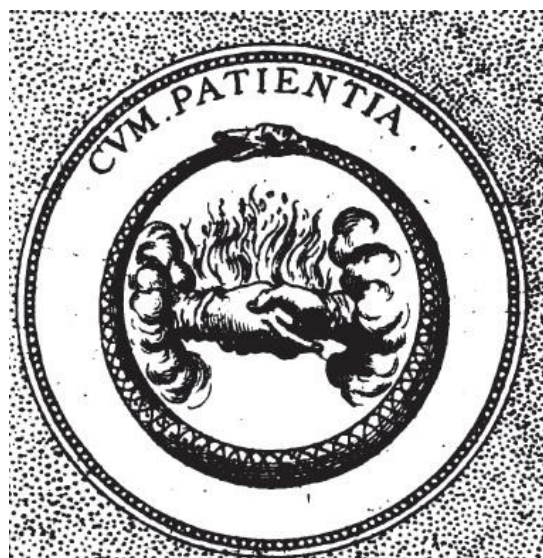
79. Jehlan, foto:
Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

80. Ruce spojené
v plamenech,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

81. Jehlan, foto: *Symbola divina et humana* 25. 2. 2014.

82. Ruce spojené v plamenech, foto:
Symbola divina et humana
25. 2. 2014.

83. Alegorie církve, foto:
Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

84. Mojžíš a bronzový had, foto:
Tereza Vomočilová
30. 5. 2013.

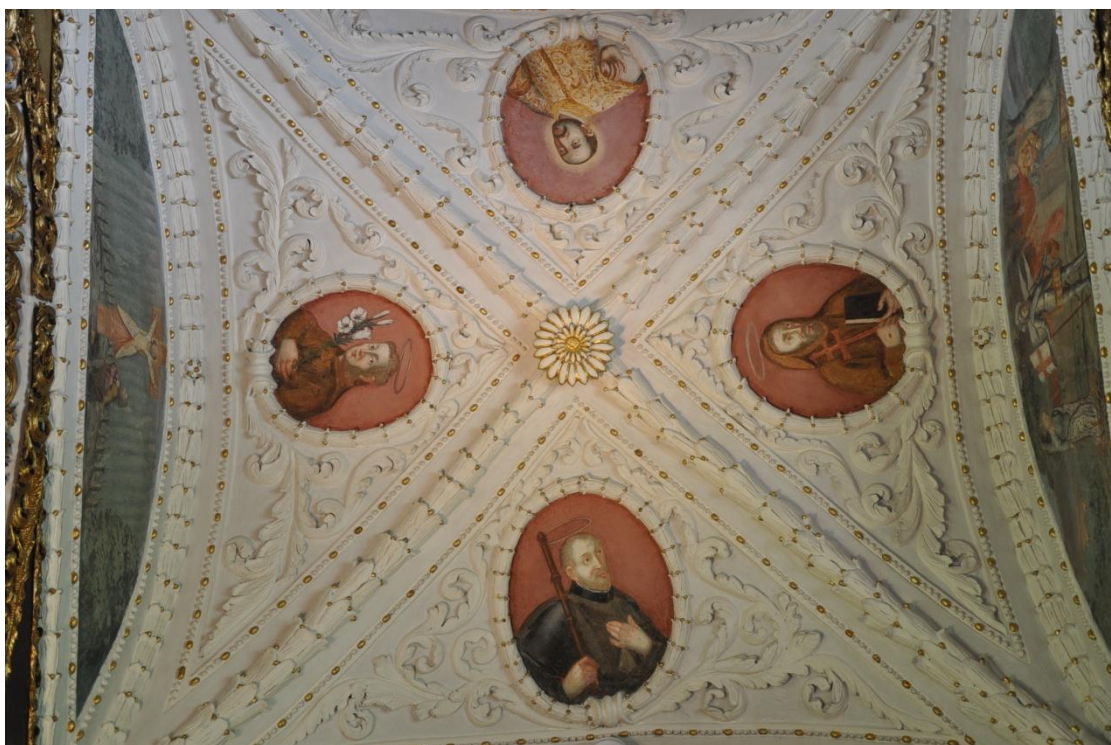
85. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

86. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

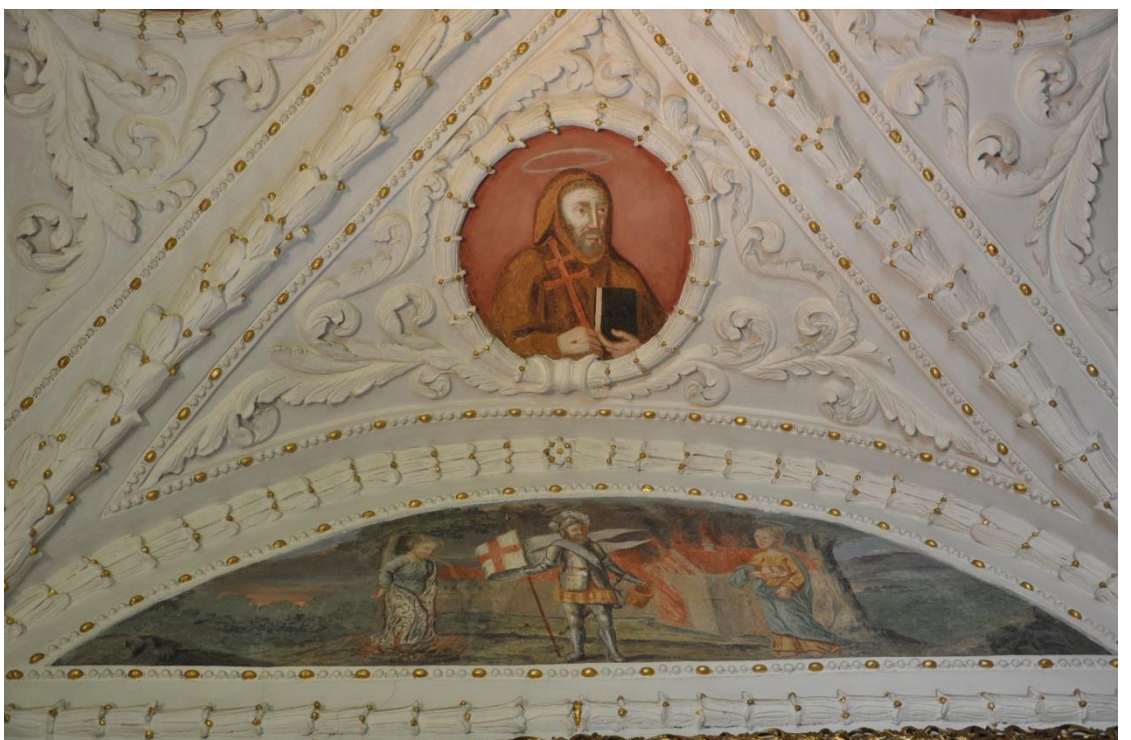
87. Abrahám a Izák, foto:
Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

88. Ignác z Loyoly, Antonín Paduánský, František Xaverský, František
z Assisi, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

89. Sv. Starosta s houslistou, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

90. Sv. Florián, sv. Apolena a sv. Agáta, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

91. Slunečnice otáčející se za sluncem, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

92. Ruka s kuší, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

93. Slunečnice otáčející se za sluncem, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.

94. Ruka s kuší, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.

95. Sluneční hodiny,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

96. Ruka s rohem
hojnosti, foto:
Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

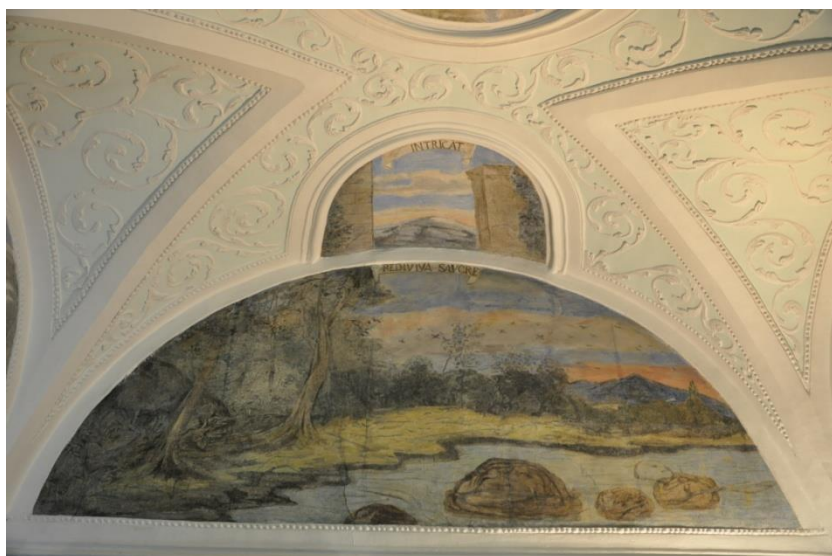
97. Sluneční hodiny, foto: *Symbola
christiana* 12. 3. 2014.

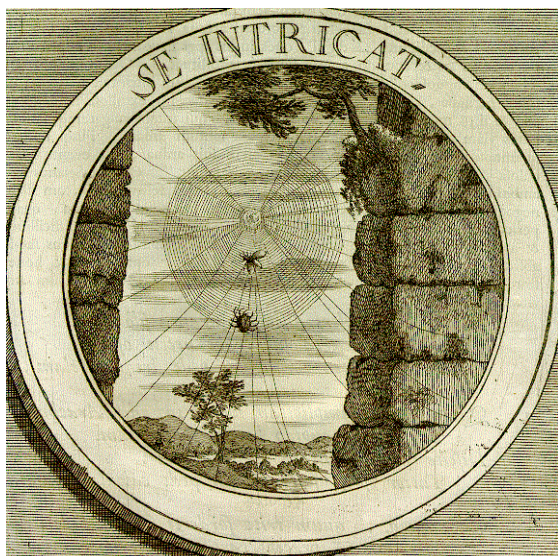
98. Ruka s rohem hojnosti, foto: *Symbola
christiana* 12. 3. 2014.

99. Dva pilony,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

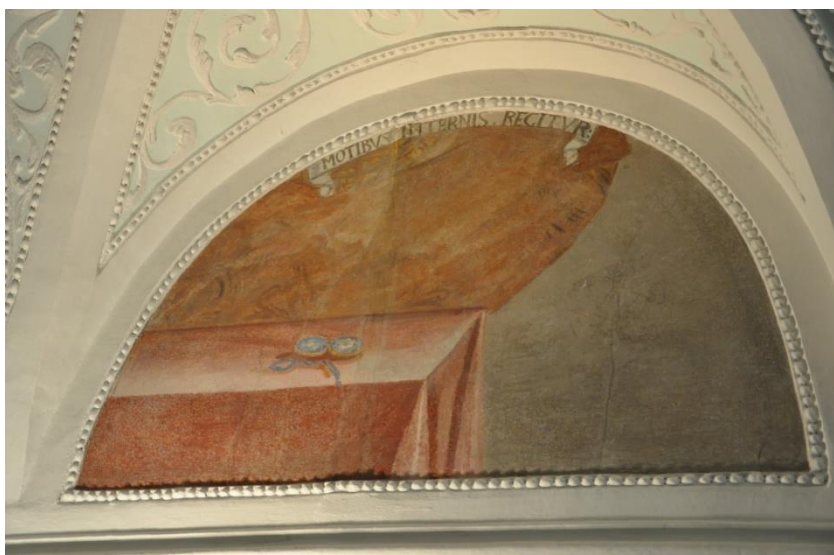
100. Řeka s hejnem
ptáků,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

101. Dva pilony, foto: *Symbola christiana*
12. 3. 2014.

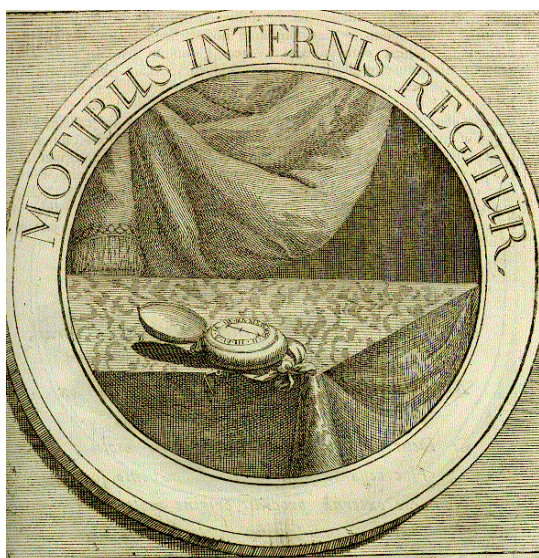
102. Řeka s hejnem ptáků, foto: *Symbola christiana*
12. 3. 2014.

103. Otevřené hodinky,
foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

104. Řeka s rákosím,
foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

105. Otevřené hodinky, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.

106. Řeka s rákosím, foto: *Symbola christiana* 12. 3. 2014.

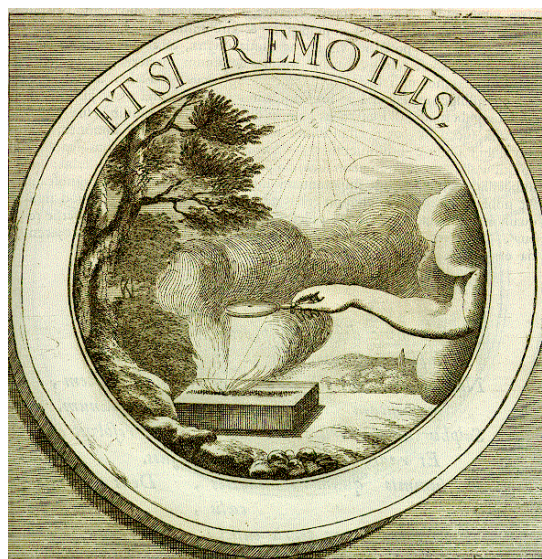
107. Jelen s laní,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

108. Ruka zapalující
oheň,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

109. Jelen s laní, foto: *Symbola christiana*
12. 3. 2014.

110. Ruka zapalující oheň, foto: *Symbola christiana*
12. 3. 2014.

111. Skála
vystupující nad
mraky,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

112. Řeka se skálou a
břehem,
foto: Tereza
Vomočilová
31. 5. 2013.

113. Skála vystupující nad mraky, foto:
Symbola christiana 12. 3. 2014.

114. Řeka se skálou a břehem, foto:
Symbola christiana 12. 3. 2014.

115. Průvod faunovské rodiny, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

116. Askalafos a Próserpina 1, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

117. Askalafos a Próserpina 2, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

118. Askalafos a Próserpina, Melchior Küssel, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

119. *Fortitudo*, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

120. *Fortitudo*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

121. *Justitia*, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

122. *Justitia*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

123. *Temperantia*, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

124. *Temperantia*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

125. *Prudentia*, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

126. *Prudentia*, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

127. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

128. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

129. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

130. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

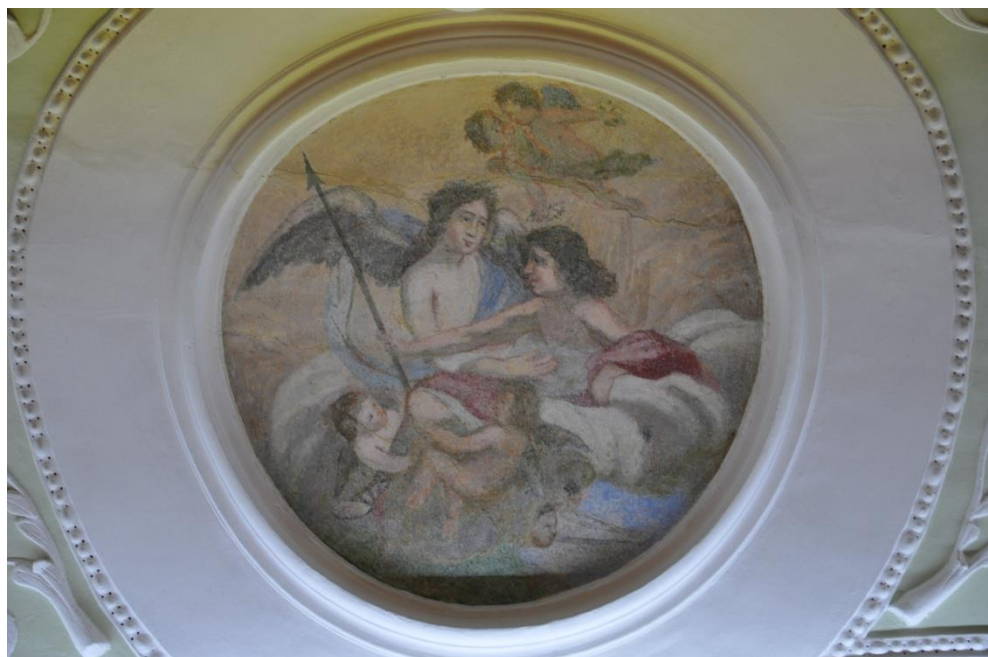
131. Laomedón a Hésioné, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

132. Triumf Galatey, foto: Tereza Vomočilová 31.5. 2013.

133. Triumf Galatey, Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2014.

134. Aurora a Kefalos, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

135. Aurora a Kefalos,
Michel Dorigny,
foto: internetový
zdroj 22. 9. 2013.

136. Aurora a Tithónus, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

137. Aurora a Tithónus,
Michel Dorigny,
foto: internetový
zdroj 22. 9. 2013.

138.foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

139.Michel Dorigny, foto: internetový zdroj 22. 9. 2013.

140. Hermés a Argos, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

141. Kadmos a dračí vojáci, foto: Tereza Vomočilová 31. 5. 2013.

142. Oheň, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

143. Země, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

144. Voda, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

145. Vzduch, foto: Tereza
Vomočilová 31. 5. 2013.

146. Shromáždění
olympských
bohů 1, foto:
Tereza
Vomočilová
31.5. 2013.

147. Shromáždění
olympských
bohů 2, foto:
Tereza
Vomočilová
31.5. 2013.

148. Shromáždění
olympských
bohů 3, foto:
Tereza
Vomočilová
31.5. 2013.

149. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

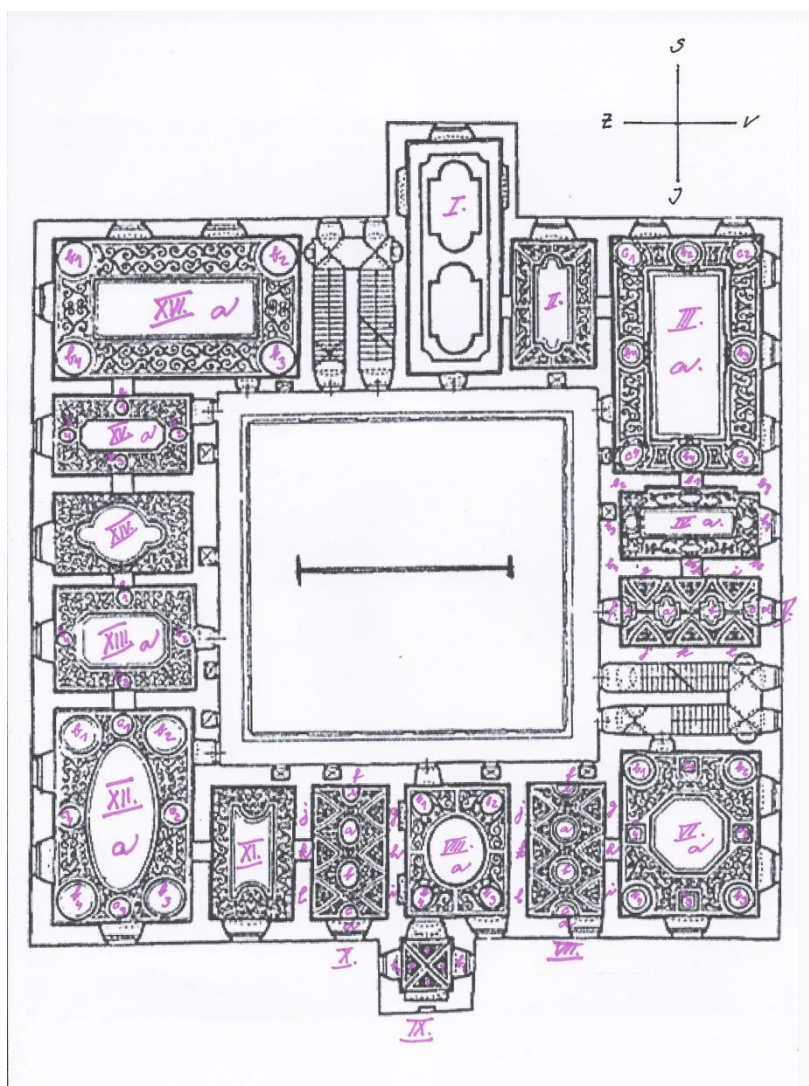
150. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

151. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

152. foto: Tereza Vomočilová
31. 5. 2013.

153. První patro zámku s vyznačenými nástěnnými malbami,
foto: Tereza Vomočilová 18. 10. 2013.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Tereza Vomočilová
Katedra:	Katedra dějin umění
Vedoucí práce:	PhDr. Jana Zapletalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2015

Název práce:	Fresková a štuková výzdoba zámku Doudleby nad Orlicí.
Název v angličtině:	The fresco and stucco decoration of the castle in Doudleby nad Orlicí.
Anotace práce:	Bakalářská práce se věnuje popisu a identifikaci malířské a štukové výzdoby zámku v Doudlebech nad Orlicí. Součástí práce jsou základní informace jak o zámku a jeho historii, tak o šlechtickém rodu, který zámek po celé generace vlastnil.
Klíčová slova:	nástěnná malba, štuky, baroko, zámek Doudleby nad Orlicí
Anotace v angličtině:	The thesis deals with the description and identification of the painting and stucco decoration of the castle in Doudleby nad Orlicí. The work also contains basic information about the castle, its history, and the noble family that owned it for generations.
Klíčová slova v angličtině:	mural, stucco, Baroque, Castle Doudleby nad Orlicí
Přílohy vázané v práci:	Obrazová příloha (52 stran)
Rozsah práce:	125 stran
Jazyk práce:	Čeština